

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

DUMITRA RADU • ALINA PERȚEA

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

manual pentru clasa a IV-a
semestrul I

Referenți: Profesor muzică grad I, profesor metodist ISMB – specialitatea educație muzicală – Valentina Gavrilă
Profesor învățământ primar grad I – Mihaela Ada Radu

Redactare: Adrian Crețu

Ilustrare: Arhiva Aramis, Shutterstock.com

DTP: Liviu Perțea

Corectură: Gabriela Ilincioiu

Culegere: Georgeta Haralambie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RADU, DUMITRA

Muzică și mișcare : manual pentru clasa a IV-a / Dumitra Radu, Alina

Perțea. - București : Aramis Print, 2016

2 vol.

ISBN 978-606-706-350-9

Partea 1. - ISBN 978-606-706-351-6

I. Perțea, Alina

371.671:78:373.3

ISBN general: 978-606-706-350-9

Vol. 1: 978-606-706-351-6

Copyright © 2016 Aramis Print s.r.l. toate drepturile rezervate

Aramis Print s.r.l. • Redacția și sediul social:

B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,

sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 38,

tel.: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.

e-mail: office@edituraaramis.ro; office@megapress.ro

Departamentul desfacere: tel.: (021) 461.08.08/12/13/16;

fax: (021) 461.08.09/19; e-mail: desfacere@edituraaramis.ro

Tipărit la MEGAPress

Deșteaptă-te, române!

Versurile: Andrei Mureșan

Muzica: după Anton Pann

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The tempo/mood marking is *mf*. The lyrics are: "1. Deș - teap - tă-te, ro - mâ ne, din som - nul cel de moar - te În". The second staff continues the melody with lyrics: "ca - re te-a - dâ - ni - ră bar - ba - rii de ti - rani, — bar - ba - rii — de ti - rani! A -". The third staff starts with a forte marking *f* and lyrics: "cum ori ni - cio - da - tă, cro - ieș - te-ți al - tă soar - te, La ca - re să — se-n -". The fourth staff concludes the phrase with lyrics: "chi - ne și cru - zii tăi duș - mani, — și cru - zii — tăi duș - mani." The score ends with a double bar line and repeat dots.

2. Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume,
Triumfător în lupte, un nume de Traian!
3. Priviți, mărețe umbre: Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.
4. Preoți cu cruce-n frunte, căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Competențe generale și competențe specifice	Conținuturi	Temă	Pag.
Unitatea de învățare I – Cântarea vocală			
1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și al mișcării, individual sau în grup 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans	Cântarea vocală Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul	1) Cum cântăm. Cântarea vocală în colectiv 2) Cântarea vocală în grupuri mici. Cântarea vocală individuală 3) Recapitulare 4) Evaluare	6 10 14 16
Unitatea de învățare II – Elemente de limbaj muzical			
1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical 1.2. Corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei 2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor și valorilor ritmice ale notelor și pauzelor pentru însușirea unor cântece	Elemente de limbaj muzical <i>Melodia</i> – diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație – portativ, cheie sol, note de la sol (octava mică) la SOL ₂ <i>Ritmul</i> – valori de note (notă întreagă, doime, pătrime, optime) și pauze (de pătrime și optime), măsurile de 2, 3 și 4 timpi <i>Genuri muzicale</i> : folclorul copiilor, colinde, dansuri, genuri clasice/de divertisment	5) Portativul, cheia SOL, gama DO, octava mică 6) Ritmul – măsura de doi timpi, pătrimea, optimea, doimea 7) Pauza de un timp. Pauza de o jumătate de timp 8) Măsura de trei timpi 9) Măsura de patru timpi. Nota întreagă 10) Genuri muzicale. Folclorul copiilor 11) Genuri muzicale: colinde, genuri clasice, de divertisment 12) Recapitulare 13) Evaluare	18 22 26 30 34 38 42 46 48
Unitatea de învățare III – Timbrul. Dinamica			
1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe de natură muzicală și de mișcare corporală/scenică 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, însoțită de elemente de mișcare cu diferențieri expresive 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și al mișcării, individual sau în grup 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale însoțite de dans	Elemente de limbaj muzical <i>Timbrul</i> – sunete din mediul înconjurător, diferențierea tipurilor de voce umană (copil, femeie, bărbat), a anumitor instrumente muzicale <i>Dinamica (nuanțe)</i>	14) Timbrul. Sunete din mediul înconjurător, sunete vocale, sunete instrumentale 15) Dinamica – nuanțe 16) Recapitulare 17) Evaluare	50 54 58 60

Unitatea 1

Cântarea vocală

Vei afla
despre:

- ⇒ Regulile cântării corecte
- ⇒ Cântarea în cor
- ⇒ Cântarea în grupuri mici
- ⇒ Cântarea individuală

Vei reuși:

🎵 să respecti
regulile cântării
corecte a unui
cântec

🎵 să cânti
singur

🎵 să cânti
în dialog

🎵 să cânti
în grupuri mici
sau în cor

Unitatea 1 – Cântarea vocală

Cum cântăm. Cântarea vocală în colectiv

Să ne amintim din clasa a III-a

Interpretarea sunetelor muzicale cu ajutorul vocii umane poartă numele de *cântare vocală*. Pentru ca o melodie să fie cântată corect, trebuie să se țină seama de anumite cerințe.

- Poziția corpului în timpul cântării să fie corectă, spatele să fie drept, capul îndreptat în față.
- Respirația să se execute corect, controlându-se inspirația și expirația.
- Emisia sunetelor să fie corectă, pronunțându-se clar consoanele și vocalele.
- Tonul melodiei să fie preluat corect de la dirijor.
- Cântecul să înceapă la semnalul dirijorului.
- Să se realizeze sincronizarea cu colegii. Toți elevii vor prelua semnalul de începere și vor porni cântarea în același timp. Pe parcursul melodiei, vor cânta în același timp cu ceilalți.
- Dacă melodia este însoțită de acompaniament instrumental sau orchestral, este necesară sincronizarea cântării vocale cu cea instrumentală.

EXERSĂM

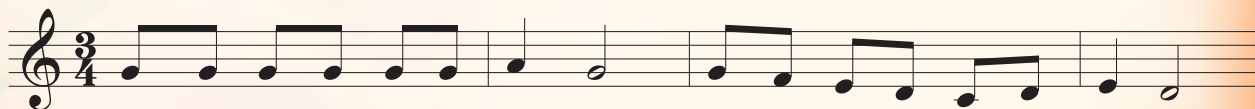
1. Cântați în colectiv melodia *Toamna și școala*.

- Alegeți dirijorul dintre elevii clasei.
- Respectați regulile cântării în grup.

Toamna și școala

Versurile: Ion Serebreanu

Muzica: Dimitrie Cuclin

1. Stau de vor - bă la fe - reas - tră Toam - na și cu școa - la noas - tră.
2. Vîn - tul prin frun - ziș se - ndeam - nă Și răs - pun - de no - ua toam - nă:
3. În - să mi-i mai ma - re dra - gul De șco - la - rii ce-ți trec pra - gul;

Școa - la-i spu - ne toam - nei, toam - neidrugi: „Tu porți a - ur, a - ur, în de - sagi“.
„So - ră, so - ră școa - lă, tu mă știi, Am a - tât de mul - te bo - gă - ții.
Ei în - trec de mii, de mii de ori A - le toam - ne - lor co - mori, co - mori“.

2. Cântați în colectiv melodia *În clasă*, de Al. Voevidca.

În clasă
(după auz)

Muzica: Al. Voevidca

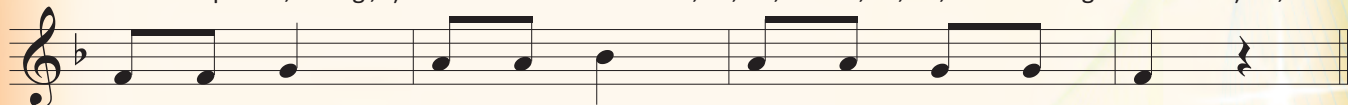
Moderato

1. Când în - vă - ță - to - rul vi - ne, Dragi, șco - la - ri - lor, Noi să stăm cum
2. El ne-n - va - ță lu - cruri bu - ne, Dragi, șco - la - ri - lor, Deci s-as - cul - tăm

se cu - vi - ne, Dragi, șco - la - ri - lor. Tra, la, la, tra, la, la, Toți fru - mos să stăm,
ce ne spu - ne, Dragi, șco - la - ri - lor. Tra, la, la, tra, la, la, Cu drag să-n - vă - țăm,

Tra, la, la, tra, la, la, Și să-l sa - lu - tăm.
Tra, la, la, tra, la, la, Și să-l as - cul - tăm.

3. Transcrie numai afirmațiile adevărate.

- În timpul interpretării unui cântec, spatele trebuie să fie drept și capul îndreptat în față.
- Inspirația și expirația trebuie să fie controlate. Emisia sunetelor în timpul cântării nu trebuie să fie corectă.
- Cântecul va începe la semnalul dirijorului.
- Melodia trebuie să fie sincronizată cu acompaniamentul instrumental sau orchestral.

4. Cântați împreună cântecul *Rândunica*.

Rândunica

Muzica: Ion D. Vicol

1. Rân-du-ni-că, fru-mu-și-că rân-du - nea, De ce fugi din ța-ra mea, din ța - ra
2. Rân-du-ni-că, mi - ti - ti-că rân-du - nea, Mai ră-mâi în ța-ra mea, în ța - ra

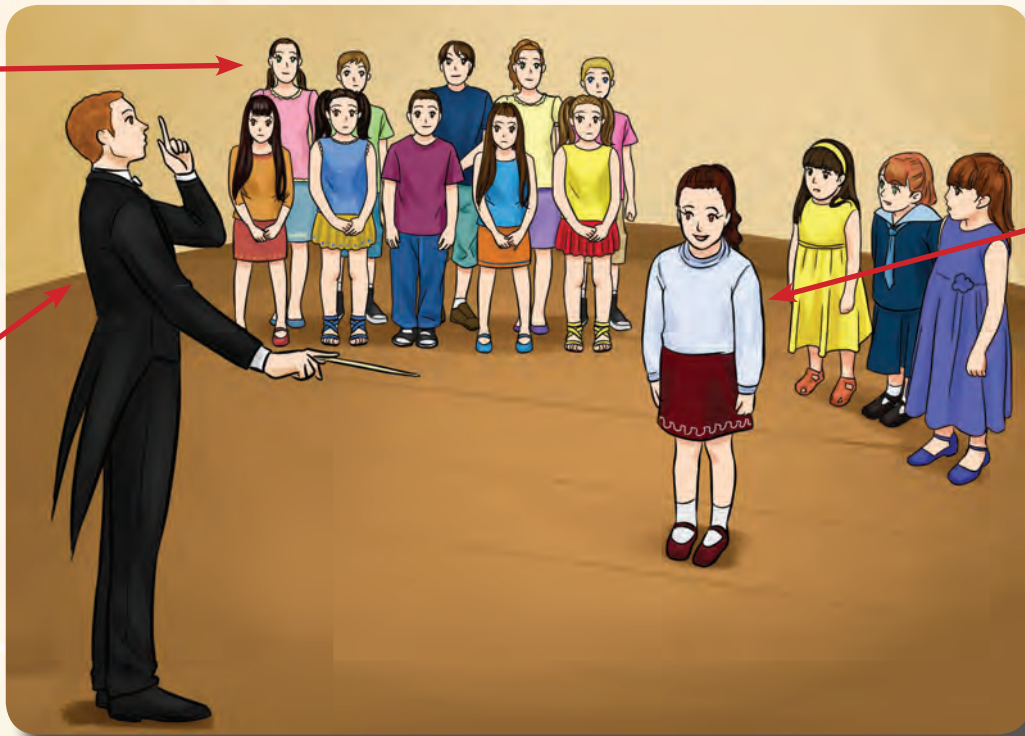
mea? Ori ți-e fri-că, mi-ti-ti-că, Ori ți-e fri-că, mi-ti-ti-că, Că te-a-pu-că iar - na grea.
mea. Fă - ră fri-că, mi-ti-ti-că, Fă - ră fri-că, mi-ti-ti-că, Că te-a-pu-că iar - na grea.

P
O
R
T
O
F
O
L
I
U

5. Răspunde la întrebări pe o fișă pe care să o păstrezi în portofoliu.

- Ce este cântarea vocală?
- Care trebuie să fie poziția corpului în timpul interpretării unui cântec?
- De la cine se preia tonul înainte de cântare?
- Cum trebuie să ne sincronizăm cu ceilalți copii în timpul interpretării melodiei?
- Ce este un cor?
- Ce fel de coruri cunoști?

6. Notează pe caiet regulile interpretării corecte pe care le identifiți în imaginea de mai jos.

7. Alege, din casetele de mai jos, denumirea potrivită fiecărui cor.

Cor de femei

Cor de bărbați

Cor mixt

Cor de copii

8. În care dintre situații cântecele sunt interpretate de profesioniști?

Unitatea 1 – Cântarea vocală în grupuri mici.

Cântarea vocală individuală

Să ne amintim!

Când interpretați un cântec în grupuri mici, trebuie să fiți atenți la dirijor. El vă va indica momentul în care fiecare grupă trebuie să înceapă să cânte.

Tonul trebuie luat corect de toți copiii.

Emisia sunetelor, respirația și poziția corpului trebuie să fie corecte.

Cântarea vocală individuală reprezintă interpretarea de către o singură persoană a unei melodii sau a unei părți din aceasta. Ea trebuie să respecte condițiile unei interpretări corecte.

EXERSĂM

1. Interpretați cântecul *Pe baltă* astfel:

- cu toată clasa;
- pe patru grupe (fiecare grupă va cânta câte o strofă);
- pe roluri (un copil va interpreta rolul povestitorului, unul, rolul mamei rațelor, iar ceilalți copii vor imita măcănițul rațelor).

Pe baltă (după auz)

1. Pe bal - tă, prin - tre tres - tii, Lin, ra - țe - le plu - tesc Și
 2. Măi - cu - ța, mult do - ri - tă, Bo - bo - ci - lor - gră - i: „Co-
 3. Când veți ve - dea cum u - liul, Ro - tin - du - se în zbor, Pi -
 4. Și ia - tă, vi - ne u - liul De - a - su - pra lor, zbu - rând. De

*
* *

când prind vre - un peș - te Vo - ioa - se mă - că - iesc: Li - ti - lic, mac, mac, li - ti -
 pii, bă - gați de sea - mă La tot ce voi vor - bi: Li - ti - lic, mac, mac, li - ti -
 ti - ți - vă pe da - tă, În tres - tii, bi - ni - șor. Li - ti - lic, mac, mac, li - ti -
 fri - ca lor bo - bo - cii În tres - tii se as - cund. Li - ti - lic, mac, mac, li - ti -

lic,	mac,	mac,	Li - ti - lic,	mac,	mac,	mac,	mac.	Li - ti - mac.
lic,	mac,	mac,	Li - ti - lic,	mac,	mac,	mac,	mac.	Li - ti - mac.
lic,	mac,	mac,	Li - ti - lic,	mac,	mac,	mac,	mac.	Li - ti - mac.
lic,	mac,	mac,	Li - ti - lic,	mac,	mac,	mac,	mac.	Li - ti - mac.

2. Învățați să cântați melodia *Voi i-ați ascultat vreodată?* Cântați întâi cu toată clasa, apoi pe grupe (fiecare grupă câte o strofă) și individual (un copil tot cântecul sau trei copii, fiecare câte o strofă).

Voi i-ați ascultat vreodată? (după auz)

Versurile: Demostene Botez

Muzica: Gheorghe Dumitrescu

Allegretto

1. Sus la mun - te, în po - ia - nă, Un du - lău, roș -
2. Cântă-n flu - ier de ră - su - nă, Mun - ții pâ - nă
3. Lân - gă el, ți - nând i - so - nul, Fa - ce-un cal pe

cat la bla - nă, m (cu gura închisă)
sus, în lu - nă.
ba - ri - to - nul a fluierat

3. Indică, pentru fiecare ilustrație, eticheta potrivită.

Solist

**Grup
vocal**

Cor

4. Cântați melodia *Fata de păstor și cucul* astfel:

- cu toată clasa;
- pe grupe: împărțiți clasa în două grupe (una va interpreta rolul povestitorului, iar cealaltă, pe al cucului);
- alegeți doi copii din clasă: unul va interpreta rolul povestitorului, iar altul, pe cel al cucului;
- rolul povestitorului va fi interpretat de un copil, iar cel al cucului, de întreaga clasă.

Fata de păstor și cucul
(după auz)

Muzica: Teodor Teodorescu

Sprinten

1. Fa-ta de păs-tor, o-da-tă, o-i-le — păș-tea, Hei! Iar-bă gra-să,
flori fru-moa-se Cu drag cu-le-gea. Cu-cul, sus pe-o ră-mu-rea, foar-te fru-mos
glă-su-ia: Cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu, tot cân-ta, Hei! Cu-cu, cu-cu,
cu-cu, cu-cu, cu-cu, tot cân-ta.

5. Identifică, mai jos, notele muzicale corespunzătoare cântecului cucului.

Cu-cu!

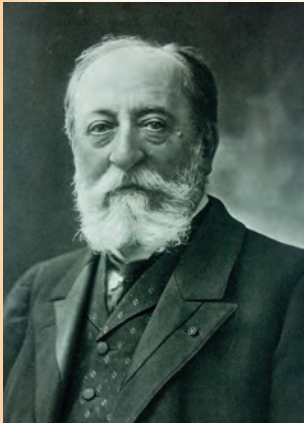

6. Redă sunetele produse de următoarele păsări.

7. Răspunde la întrebări.

- Cum se numește cel care cântă individual?
- Ce reprezintă cântarea în grupuri mici?
- Ce reguli trebuie să respecte cântarea individuală și cea în grupuri mici?

1835-1921

Audiție

Camille Saint-Saëns – *Carnavalul animalelor*

Camille Saint-Saëns s-a născut pe 9 octombrie 1835, la Paris, în Franța. A rămas cunoscut datorită operei cu caracter biblic *Samson și Dalila*. *Carnavalul animalelor*, celebra lucrare a acestui compozitor, a fost scrisă în 1886, în timpul unei vacanțe petrecute în Austria, inspirat fiind de frumusețile naturii de acolo. Suita muzicală cuprinde paisprezece momente, fiecare având ca personaj principal câte un animal. Lucrarea este plină de umor. Personajele „invitate” de compozitor la acest carnaval, cu excepția lebedei, apar în forma unor caricaturi satirice, deoarece Saint-Saëns a vrut să arate, de fapt, caracterele umane și să le ridiculizeze.

8. Denumeste câteva dintre personajele care apar în compoziția lui Camille Saint-Saëns *Carnavalul animalelor*.

Recapitulare

1. Transcrie enunțurile următoare, completându-le.
  - a) Cântarea ... presupune interpretarea sunetelor muzicale cu ajutorul vocii.
  - b) După modul în care oamenii se grupează pentru a cânta, melodiile pot fi interpretate în ..., ... sau ... .
  - c) Cel care dă tonul, semnalul de început și indicațiile de interpretare se numește ... .
2. Completează un tabel asemănător celui de mai jos, folosind versurile melodiei *Fata de păstor și cucul*.

Mod de interpretare	Versuri
Cor	Fata de păstor odată ...
Grupuri mici	...
Solist	...

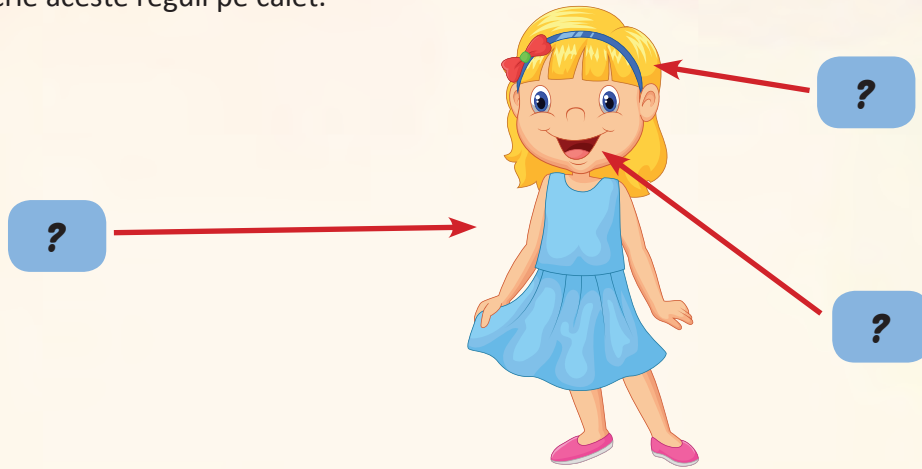
3. Folosește ilustrația dată pentru a compune versurile unui cântecel astfel:

- o strofă să poată fi interpretată de întreaga clasă;
- o strofă să poată fi interpretată de doi soliști în dialog.

4. Folosește imaginea de mai jos pentru a-ți aminti regulile interpretării corecte a unui cântec.

- Scrie aceste reguli pe caiet.

5. Alege un coleg din clasă și interpretați împreună următorul cântec:

Ariciul

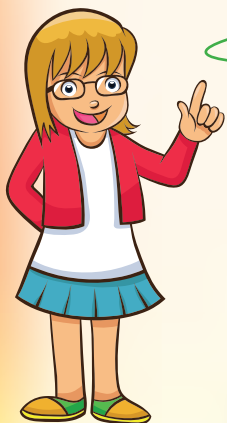
Din folclorul copiilor

Allegro

Ci - ne-i pe că - ra - re Și-a - re în spi - na - re

Un ghem plin de a - ce? E-un a - rici, dă-i pa - ce!

6. Completează, pe caiet, dialogul.

Eu învăț ușor un cântec dacă îl ascult de două-trei ori interpretat de învățător sau de altcineva. Apoi repet versurile și melodia separat. Când îl repet cu colegii, îl învăț și mai bine, apoi îl pot cânta și singură.

Eu ...

7. Fii atent la regulile interpretării corecte pe care le respecti sau nu le respecti când cânti și notează pe o fișă, pe două coloane.

Recitește aceste reguli înaintea fiecărei ore de *Muzică și mișcare*.

Evaluare

1. Stabilește corespondența între coloane, alcătuind propoziții pe caiet.

cântare vocală	grup de oameni care cântă
cor	interpretarea sunetelor muzicale cu vocea
interpretare corectă	respectarea unor reguli
2. Transcrie și completează enunțurile pe caiet.
  - a) Corurile formate din femei și bărbați se numesc coruri ... .
  - b) Pentru o interpretare corectă, cei care cântă împreună trebuie să se ... .
  - c) Cântecele trebuie să înceapă la ... dirijorului.
3. Denumeste fiecare imagine.

4. Ce rol îndeplinește dirijorul?
5. Scrie trei reguli ale interpretării corecte referitoare la:
  - respirație;
  - atenție;
  - semnal de început.
6. Numește o diferență între cor și grup vocal mic.
7. Interpretează o strofă dintr-un cântec învățat.

FB 14-15 răspunsuri corecte	B 11-13 răspunsuri corecte	S 7-10 răspunsuri corecte
--	---	--

Unitatea 2

Elemente de limbaj muzical

Vei afla
despre:

- ⇒ Portativ ⇒ Cheia Sol
- ⇒ Gama Do ⇒ Ritm și măsuri
  - ⇒ Octava mică
  - ⇒ Pauze muzicale
  - ⇒ Genuri muzicale

Vei reuși:

🎵 să
identifici notele
muzicale
pe portativ

🎵 să
respecti
duratele
notelor

🎵 să
respecti
pauzele
muzicale

🎵 să
interpretezi
corect sunetele
redate prin note
muzicale

🎵 să
recunoști
genuri
muzicale

Unitatea 2 – Elemente de limbaj muzical

Portativul, cheia SOL, gama DO, octava mică

Să ne amintim!

• Ce este un portativ? Ce se scrie pe portativ? Cum se numără liniile și spațiile unui portativ? Dar cheia SOL?

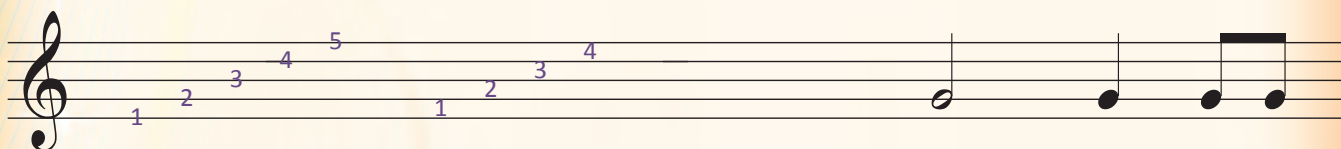
• Câte sunete conține o gamă? Care sunt sunetele gamei DO?

Portativul este un grup de cinci linii drepte orizontale și paralele, cu patru spații egale între ele pe care se scriu semnele grafice numite note muzicale. Acestea din urmă indică înălțimea sunetelor muzicale. Liniile și spațiile portativului se numără de jos în sus.

La începutul fiecărui portativ se scrie cheia SOL, începând pe linia a doua. Ea arată denumirea și locul notei SOL pe portativ.

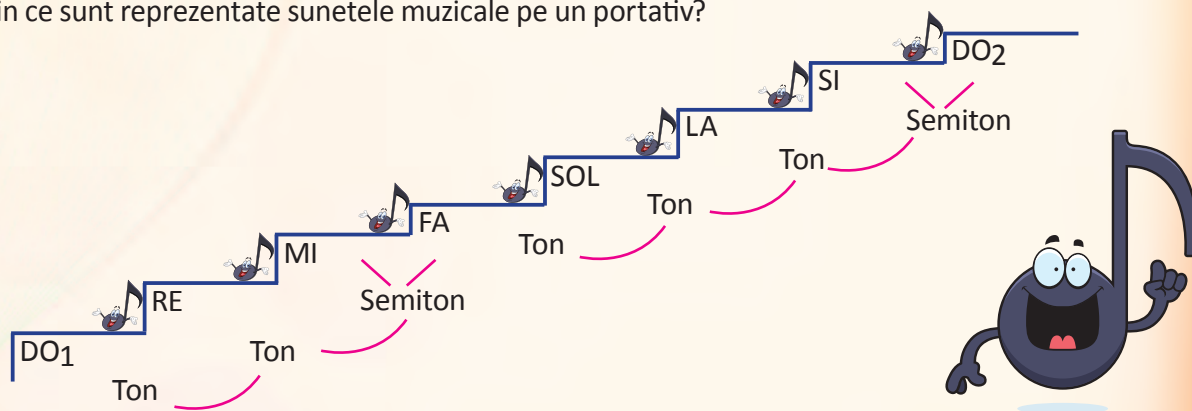
EXERSĂM

1. Indică în imaginea următoare portativul, liniile și spațiile, precum și cheia SOL. Ce notă muzicală este prezentată? Pe a câta linie a portativului este scrisă?

2. • Ce reprezintă scara de jos?

• Prin ce sunt reprezentate sunetele muzicale pe un portativ?

3. Cântă sunetele de la DO₁ la DO₂. Cum sunt distanțele dintre sunetele alăturate MI-FA și SI-DO₂ în comparație cu distanțele dintre celelalte sunete alăturate, DO-RE, RE-MI, FA-SOL, SOL-LA și LA-SI?

REȚINEM

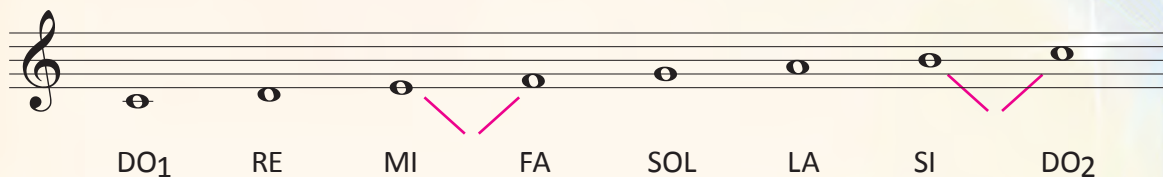

Tonul este cel mai mare interval dintre două sunete alăturate din gamă.

Semitonul este intervalul de o jumătate de ton și cel mai mic interval dintre două sunete alăturate.

- Observă cum este scrisă gama DO pe portativ.

Cântă gama DO. Câte sunete are? În ce ordine sunt așezate? Care sunt acestea? Care este primul sunet? Dar ultimul?

REȚINEM

Șirul de opt sunete muzicale așezate în ordinea înălțimii lor, în formă de scară, se numește *gamă*.

Treapta I (întâi) a gamei se numește *tonică*. Aceasta dă numele gamei. Gama care are tonica DO poartă numele de *gama DO*.

EXERSĂM

4. Cântați *Cântecul gamei* și citiți semnele grafice ce reprezintă sunetele muzicale din care este alcătuită melodia.

În ce gamă este scris cântecul?

Cântecul gamei (după auz)

Muzica: Richard Rodgers

1. DO e-o doam-nă cam voi - ni - că, RE, un re - ge mus - tă - cios, _____
2. Do do - vlea - cul e ro - tund, Re, re - chi - nii - n - mări se as - cund,

MI, o mi - că tur - tu - ri - că, FA, un fal - nic chi - pa - ros, _____
Mi, mig - da - le - n tort se pun, Fa, fa - za - nul nu - i pă - un, _____

SOL, un sol - dă - țel de trea - bă, LA, un lac ne - țăr - mu - it, _____
Sol, sol - fe - giul nu e greu, La, la fel cân - tăm me - reu, _____

SI e ul - ti - ma si - la - bă Și spre DO iar am por - nit.
Si, si - lit n - ai în - co - tro Și ne - n - toar - cem iar la Do.

- Intonați gama DO adăugând și sunetele noi, până la SOL₂.
- Intonați numai sunetele de la SOL la SOL₂.

ȘTIATI CĂ...?

Dacă liniile portativului nu sunt suficiente pentru notarea unor note foarte grave (joase) sau foarte acute (înalte), se pot folosi linii suplimentare cu o lungime adecvată (ovalului) notei.

Octava este intervalul dintre două sunete ale gamei la distanța de opt trepte. De exemplu, între DO și DO₂ este o octavă, iar între SOL și SOL₂, tot o octavă.

EXERSĂM

5. Cântați, după auz, melodia *Privighetoarea*.

- Citește denumirea notelor muzicale ale cântecului.

Privighetoarea (după auz)

„Flin - flin“ ș'a - ra - tă iar, în mai, pri - vi - ghe - toa - rea 'nal - tu - i har. Și

cân - tul ne poar - tă pe-un ne - a - se - mu - it ho - tar.

6. Cântați melodia următoare.

Observați notele muzicale de pe primul portativ. Denumiți-le.

Să-mi spui tu mie, copilaș
(după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

Moderato

mf

1. Să - mi spui tu mie, co - pi - laș, Cum cân - tă
2. Să - mi spui tu mie, co - pi - laș, Cum râ - de
3. Să - mi spui tu mie, co - pi - laș, Cum joa - că
4. Să - mi spui tu mie, co - pi - laș, Cum doar-me

mi - cul	gre - ie - raș:	Cri, cri, cri,	cri, cri, cri,	cri, cri, cri,
mi - cul	gre - ie - raș:	Ha, ha, ha,	ha, ha, ha,	ha, ha, ha,
mi - cul	gre - ie - raș:	La, la, la,	la, la, la,	la, la, la,
mi - cul	gre - ie - raș:	M, m, m,	m, m, m,	m, m, m,

cri, cri, cri,	A - șa cân - tă	mi - cul	gre - ie - raș.
ha, ha, ha,	A - șa râ - de	mi - cul	gre - ie - raș.
la, la, la,	A - șa joa - că	mi - cul	gre - ie - raș.
m, m, m,	A - șa doar-me	mi - cul	gre - ie - raș.

P
O
R
T
O
F
O
L
I
U

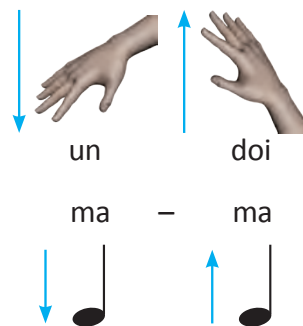
7. Transcrie portativele pe o fișă pe care să o păstrezi în portofoliu și spune ce octave sunt rediate.

Unitatea 2 – Ritmul – măsura de doi timpi, pătrimea, optimea, doimea

Observăm

- Mișcă palma de sus în jos și rostește cuvântul „un” (format dintr-o silabă).
- Ridică palma în sus rostind cuvântul „doi” (format dintr-o silabă).
- Repetă de mai multe ori aceste mișcări ale palmei, însoțite de rostirea celor două cuvinte.
- Înlocuiește cuvintele cu silaba „ma”.
- Câți timpi durează o silabă?

REȚINEM

Durata de un timp ține cât o mișcare a palmei (sau a brațului) în jos sau în sus. Acestei durate îi corespunde o silabă sau un cuvânt format dintr-o silabă.

Durata de un timp se mai numește, în muzică, *pătrime* și se notează cu următorul semn grafic:

EXERSĂM

1. Rostește fiecare silabă din versurile următoare, mișcând palma (sau brațul) de sus în jos și de jos în sus pentru fiecare.

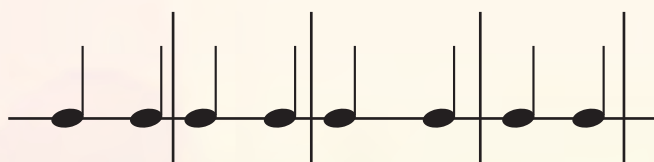
↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
Ba - te vân - tul frun - za-n dun - gă

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
Cân - tă - re - ții mi-i a - lun - gă

(Revedere – Mihai Eminescu)

2. Ce semn îi corespunde fiecărei silabe?

Ba - te vân - tul frun - za-n dun - gă
Cân - tă - re - ții mi-i a - lun - gă

3. Care dintre silabe se rostesc mai accentuat (mai tare, mai apăsat)?

REȚINEM

Grupul de doi timpi, primul accentuat și al doilea neaccentuat, se numește *măsura de doi timpi*. Aceasta se notează prin semnul $\frac{2}{4}$ scris pe primul portativ al cântecului, după cheia SOL. Măsurile se despart pe portativ printr-o linie verticală dreaptă, numită *bară de măsură*.

4. Cântați melodia *Vrăbiuța* pe text, apoi pe note muzicale, tactând durata de un timp (sau de o pătrime) cu palma.

Vrăbiuța

Muzica: Corneliu Mereș

Andante

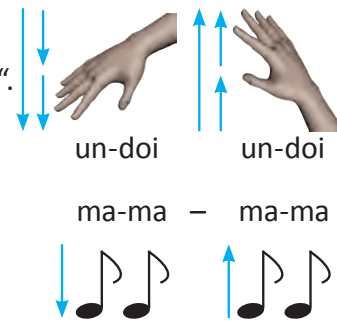
1. Vră - bi - u - ța se dă u - ța, U - ța, u - ța cu cren - gu - ța,
2. Ar pof - ti și ea, dră - gu - ța, Dar se te - me, să - ră - cu - ța,
Și pri - ve - ște gă - i - nu - ța, Ciu - gu - lind mă - mă - li - gu - ța.
Că mi-o ve - de pi - si - cu - ța Și o-n - ha - ță cu lă - bu - ța.

5. Scrie pe caiet, pentru fiecare silabă, câte o durată de un timp, apoi citește versurile tactând ușor măsura de doi timpi.

Găr - gă - ri - ță, găr - gă - ri - ță,
Zbori a - cum în po - ie - ni - ță.

Observăm

- Mișcă palma de sus în jos și de jos în sus și rostește cuvintele „un-doi”.
- Ridică palma rostind aceleași cuvinte.
- Tactează măsura de doi timpi rostind silabele „ma-ma” (în jos) și „ma-ma” (în sus).
- Câte silabe egale ca durată ai rostit pe un timp?
- Cât dintr-un timp durează o silabă?

REȚINEM

• Durata de o jumătate de timp ține cât o jumătate de mișcare a palmei (brațului) în jos sau în sus. Durata de o jumătate de timp este egală cu jumătate dintr-o durată de un timp. Ea se mai numește *optime* și se notează cu următorul semn grafic: sau . Două jumătăți de timp se pot scrie și grupate, unindu-se două cu o linie dreaptă: sau .

EXERSĂM

6. Citește câte două silabe pe un timp, marcând fiecare timp prin mișcarea palmei (sau a brațului) în jos și în sus.

Ra-ță, ra-ță, ră-ți- șoa-ră,
 Un-de mergi pe u-li- cioa-ră?

7. Citește în continuare silabele însoțite de tactarea măsurii cu palma.

Li - pa, li - pa, le - gă - na - tă
 Și-a-șa fru - mos îm - bră - ca - tă.

8. Transcrie pe caiet exercițiul 2, legând câte două optimi cu o liniuță dreaptă orizontală.

9. Cântați melodia *Pârâiaș, pârâiaș*, marcând măsura de doi timpi.

Pârâiaș, pârâiaș

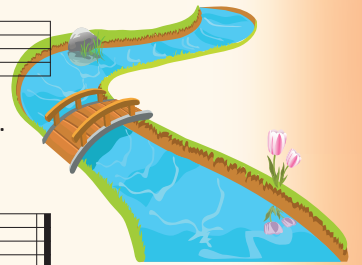
Muzica: Dimitrie Cuclin

1. Pâ - râ - iaș, pâ - râ - iaș, Mult ești ve - sel și poz-naș.
 2. Sunt gră - bit, sunt gră - bit Să a - jung un râu ves - tit,

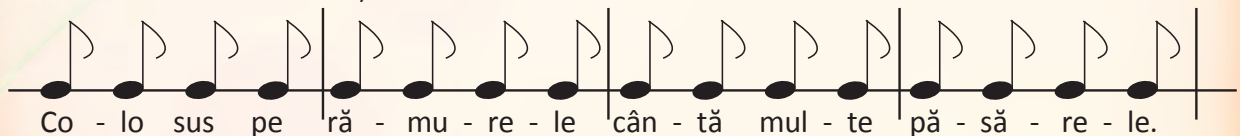
Un - de fugi a - șa de - gra - bă, Fi - ri - cel de pâ - râ - iaș?
 Să port șle - puri și va - poa - re, Ta - re, ta - re sunt gră - bit.

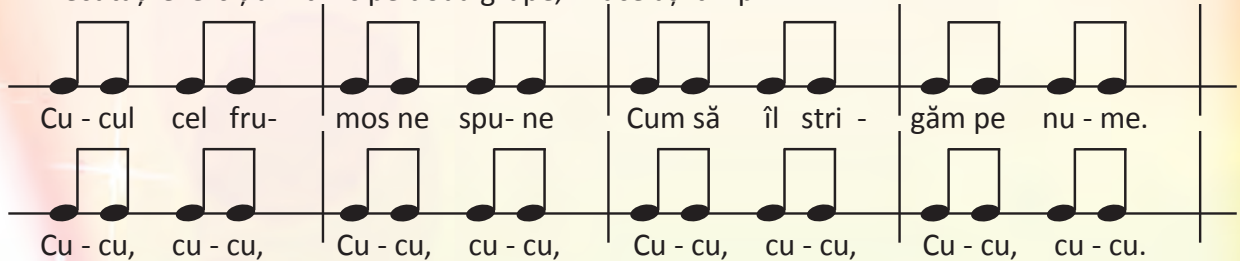
REȚINEM

- Durata de un timp conține două durate de o jumătate de timp.

10. Execută următorul exercițiu ritmic.

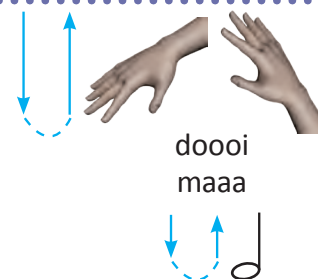
11. Executați exercițiul ritmic pe două grupe, în același timp.

Observăm

- Mișcă palma în jos și apoi în sus rostind cuvântul „doi“ prelungit pe cei doi timpi.
- Repetă mișcarea palmei jos-sus rostind silaba „ma“ prelungită pe cei doi timpi.
- Câți timpi durează rostirea silabei sau a cuvântului?

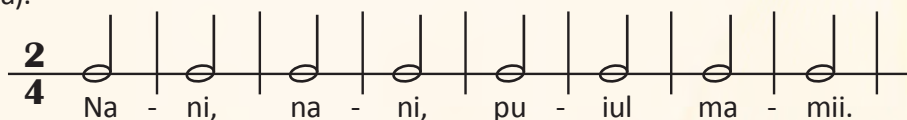
REȚINEM

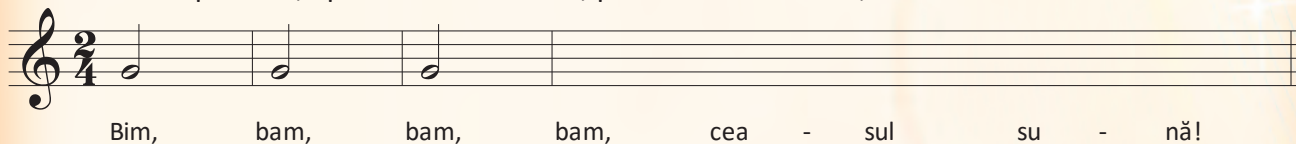
Durata de doi timpi ține cât două mișcări ale palmei (sau brațului) în jos și în sus. Acestei durate îi corespunde o silabă prelungită (sau un cuvânt format dintr-o silabă). Durata de doi timpi se mai numește *doime* și se notează cu următorul semn grafic: sau

EXERSĂM

12. Citește exercițiul ritmic, tactând măsura de doi timpi (câte două mișcări ale palmei pentru fiecare silabă).

13. Transcrie pe caiet, apoi continuă să scrii, pentru fiecare silabă, o doime.

REȚINEM

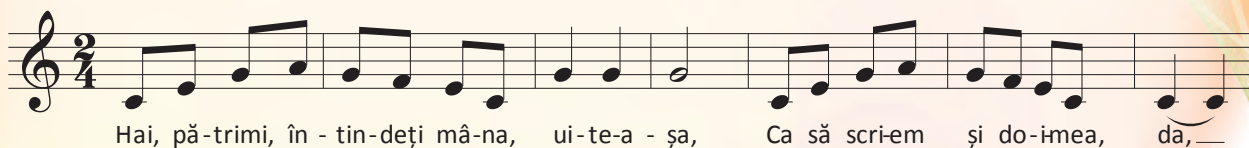

O doime are două pătrimi și patru optimi.

14. Cântați următorul cântec pe text, apoi pe note muzicale, tactând măsura de doi timpi.

Doimea

Muzica și versurile: Sofica Matei

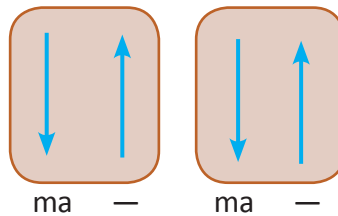

Unitatea 2 – Pauza de un timp.

Pauza de o jumătate de timp

Observăm

- Tactează măsura și citește fiecare silabă. Acolo unde nu este silabă, taci.
- Repetă de mai multe ori acest exercițiu.
- Cât durează tăcerea?

REȚINEM

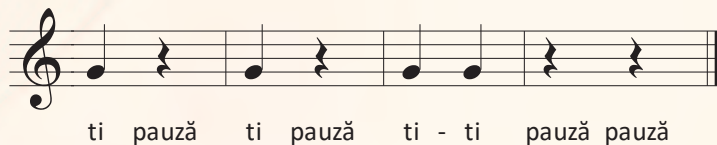
Momentele de tăcere din muzică se numesc *pauze muzicale*.

Momentul de tăcere care durează un timp se numește *pauză de un timp*. Semnul grafic corespunzător acestei pauze este .

EXERSĂM

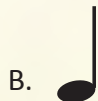
1. Citește exercițiul ritmic următor, marcând cu brațul fiecare durată. Citește cu voce tare atât silabele, cât și pauzele. Apoi taci acolo unde se află pauza de un timp.

2. Exersează pe caiet scrierea pauzei de un timp.

3. Cărei durate îi corespunde pauza de un timp, ?

4. Cântă următoarele cântece tactând măsura. Taci acolo unde se află pauze.

La moară

Popular

Repejor, cu haz

1. Vi - ne-o	ciaa - ră	jos	la	moa - ră,	Ti - ca,	ta - ca,	ta.
2. Să	ma - ci - ne	grâu,	se - ca - ră.	Ti - ca,	ta - ca,	ta.	
3. Gă - i - na	cer -	ne	fă - i - na,	Ti - ca,	ta - ca,	ta.	
4. Și	gân - sa - cul	um - ple	sa - cul.	Ti - ca,	ta - ca,	ta.	
5. Hop	ș-o	ra - ță	mân - dră,	gra - să,	Ti - ca,	ta - ca,	ta.
6. Du - ce	sa - cul	plin	a - ca - să,	Ti - ca,	ta - ca,	ta.	

Albinița mea

După Delcasso

Moderato

mf

Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.	Prin	câm - pii	și	prin	ră - zoa - re,
Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.	Că - u - tăm	prin	flo - ri - ce - le		
Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.	Ne-am	în - tors	cu	toa - te - a - ca - să	

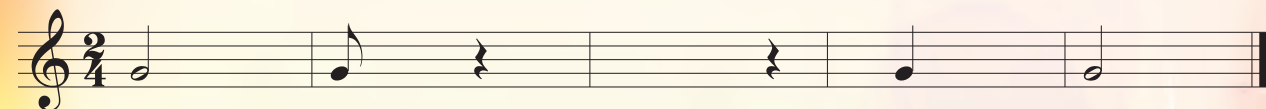
A - ler - găm	din	floa - re - n	floa - re.	Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.
Și - a - du - nă	mie - rea	din	e - le.	Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.
Și - am	a - dus	mân - ca - re - a - lea - să.		Zum, zum, zum,	Al - bi - ni - ță	mea.

5. Copiază pe caiet exercițiul de mai jos și completează măsurile cu pauze de un timp.

6. Scrie pe caiet un rând cu durate și pauze de un timp.

7. Transcrie și completează portativul cu notele potrivite ca durată.

Observăm

- Cântați cântecul *Toba* și observați cât de lung este sunetul pe silaba *bum*. Semnul reprezintă o pauză. Cât durează pauza?

Toba

REȚINEM

Tăcerea care durează o jumătate de timp se numește *pauza de o jumătate de timp* sau *pauza de optime*.

Semnul grafic corespunzător pauzei de o jumătate de timp este 7.

EXERSĂM

1. Cântați melodia pe note muzicale. Tactați măsura de doi timpi. Respectați pauzele de optime.
  - Cântați pe cuvinte cântecul. Imitați ciocăniturile cu mișcări ale corpului.
  - Acompaniați melodia cu jucării muzicale.

Cioc, boc!

Allegretto

mf

Muzica și versurile: D.D. Stancu

1. Cioc, boc, cioc, boc, Dă fie - ra - rul poc, poc, poc,
2. Cioc, boc, cioc, boc! Dă fie - ra - rul poc, poc, poc!

Cioc, boc, Par - c - ar spū - ne: „Eu vă fac u - nel - te bu - ne!“
Cioc, boc, noi să fim _____ Har - nici să le mâ - nu - im... _____

2. Exersează pe caiet scrierea pauzei de o jumătate de timp.

3. Cântați pe note muzicale melodia *Cloșca*. Tactați măsura. Respectați pauzele de un timp și de o jumătate de timp.

- Cântați pe cuvinte cântecul.

Cloșca

Versurile: Elena Farago

Muzica: Timotei Popovici

1. Cot, cot, cot, cot, cot, cot, fac și eu ce pot, Cot - co - dac, cot - co - dac,
 2. Clonc, clonc, clonc, clonc, clonc, clonc, pu - ii ma-mei, pui, Mi-i tot chem, că mi-i tem,
 3. Și le-a - dun ce-i mai bun și sea-ra le spun, Cot - co - dac, cot - co - dac,

pu - ii să-mi îm - pac. Ciu - gu - lesc, mă zbâr - lesc și mi-i chem me - reu,
 cât nu pot să spui. Cot, cot, cot, cot, cot, cot, pu - i - șo - rii mei,
 bas-me să-i îm - pac. Clonc, clonc, clonc, clonc, clonc, clonc, și-i a - dorm a - șa,

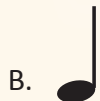
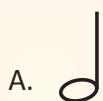
Că nu-i las nici un pas fă - ră mi - ne eu.
 Mi-i pă - zesc și-i hră - nesc cât sunt mi - ti - tei.
 În - căl - ziți și pă - ziți sub a - ri - pa mea.

4. Copiază pe caiet exercițiul și completează măsurile cu pauzele corespunzătoare care lipsesc.

5. Scrie pe caiet un rând cu durate și pauze de o jumătate de timp.

6. Ce durate corespund pauzei de o jumătate de timp? Răspunde oral.

7. Transcrie și completează portativul cu notele potrivite ca durată.

Unitatea 2 – Măsura de trei timpi

Observăm

- Cântați pe cuvinte melodia *Eleva silitoare*.
- Atingeți banca ușor, cu vârful degetelor, pe sunetele accentuate.
- Citiți silabele pe care cade accentul.
- Câți timpi are fiecare măsură cuprinsă între două bare? Pe care timp cade accentul din cei trei timpi ai fiecărei măsuri?
- Ce este scris la începutul cântecului, după cheia SOL?
- Ce credeți că indică aceste numere?

Eleva silitoare

Muzica și versurile: Eugenia Ghiga

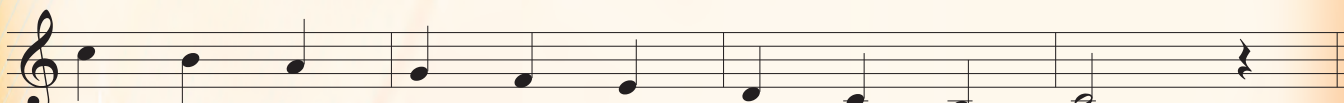
Vioi

1. Mă duc la școa - lă și în - văț bi - ne Ce es - te - n lu - me
 2. Când ne ex - pli - că, ne po - ves - teș - te As - cult a - ten - tă

fo - lo - și - tor. De - se - nez iu - te și cânt vo - ioa - să:
 pe - n - vă - ță - tor. La, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la,

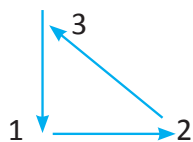
Do si la, sol fa mi re do si do.
 La, la, la, la, la, la, la, la, la, la.

REȚINEM

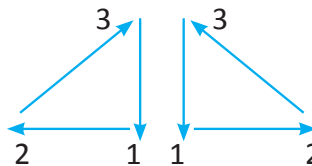

- Grupul de trei timpi cuprins între două bare de măsură, din care primul este accentuat, iar al doilea și al treilea sunt neaccentuați, se numește *măsură de trei timpi* sau *măsură de trei pătrimi*.

Aceasta se indică prin cifrele $\frac{3}{4}$, care sunt scrise pe primul portativ, la începutul cântecului, după cheia SOL. Măsura de trei timpi ($\frac{3}{4}$) se tacează cu mâna dreaptă sau cu ambele mâini, astfel: timpul 1 jos, timpul 2 lateral, timpul 3 sus.

Cu ambele mâini se dirijează așa:

EXERSĂM

- În ce măsură este scrisă fiecare dintre melodiile de mai jos?
  - Cântați melodiile pe note muzicale, tactând măsura de trei timpi.
  - Cântați lent melodia pe cuvinte. Imitați legănatul unui copil.

Cântec de leagăn

Melodie populară

Allegretto

1. Hai-da, na - ni, pu - iul ma - mii, Hai-da, na - ni, pu - iul ma - mii,
Că ma - ma te-o le - gă - na _____ Și din gu - ră ți-o cân - ta. _____

- Citește versurile pe silabe, tactând măsura de trei timpi.
  - Interpretați melodia tactând măsura.

Colindă de fată

Melodie populară (Lipova – Timiș)

Andante

1. Ce mi-s ba - te vân - tu' li - nu, vân - tu' li - nu,
2. As- ta nu e vân - tul lin, _____ vân - tul lin, _____
Vân - tul lin, când e se - ni - nu, e se - ni - nu.
Nici lu - na, când e de - plin, _____ e de - plin. _____

- Transcrie și completează portativul cu notele potrivite ca durată.

- Citește versurile pe silabe, tactând măsura de trei timpi.
  - Citește notele tactând măsura.
  - Inteprețați cântecul.

Privighetoarea

Muzica: Ludwig van Beethoven

„Flin - flin“ ș - a - ra - tă iar, În mai, pri - vi - ghe - toa - rea 'nal - tu - i har. Și

cân - tul ne poar - tă pe - un ne - a - se - mu - it ho - tar.

- Citește versurile pe silabe, tactând măsura de trei timpi.
  - Citește notele tactând măsura.
  - Inteprețați cântecul.

Dansul fulgilor de nea

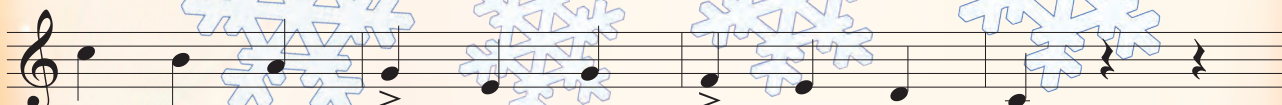
Muzica: Ludwig van Beethoven

Flo - ri - le gin - ga - še au a - ț i - pit, Gâ - ze - le, flu - tu - rii,

toți s - au pi - țit. Iar - na, cu al - be po - doa - be de nea,

Scu - tu - ră ful - gii moi de ca - ti - fea.

- Transcrie și completează măsurile cu pauzele potrivite.

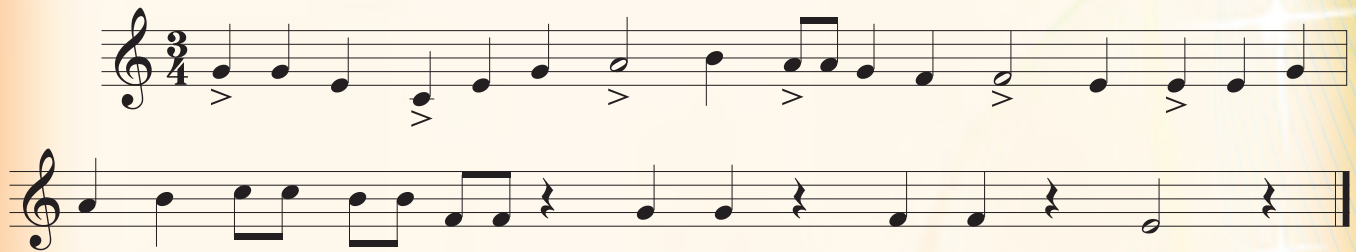

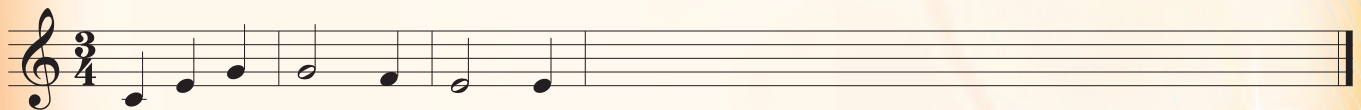
7. Exerciții ritmice. Citește silaba *ta* tactând cu mâna măsura de trei timpi.

8. Copiază pe caiet următorul exercițiu și împarte-l în măsuri de $\frac{3}{4}$ folosind bara de măsură. (Semnul > indică timpul accentuat.)

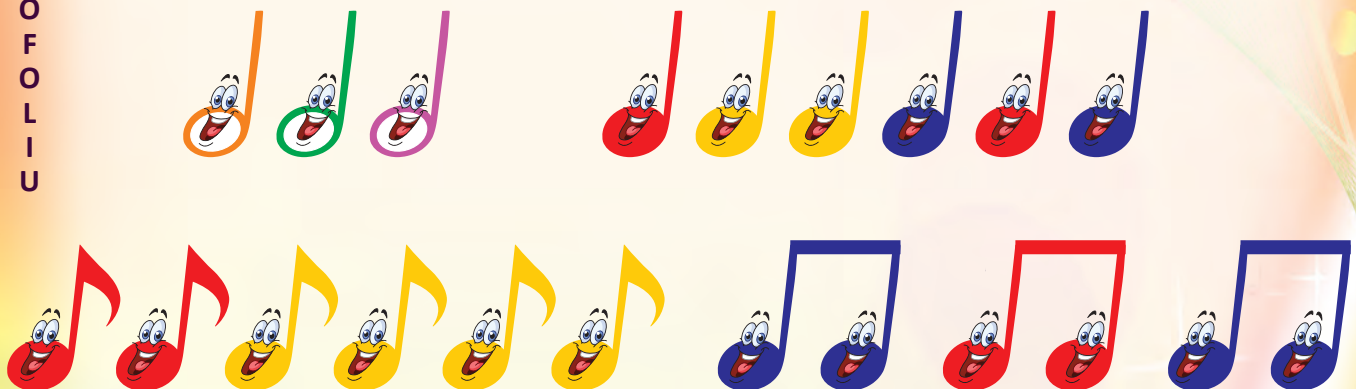

9. Compune o scurtă melodie, continuând-o pe cea începută.

10. Combină notele pentru a obține măsura de $\frac{3}{4}$. Atenție la culori! Desenează-le pe o fișă pe care să o păstrezi în portofoliu.

P
O
R
T
O
F
O
L
I
U

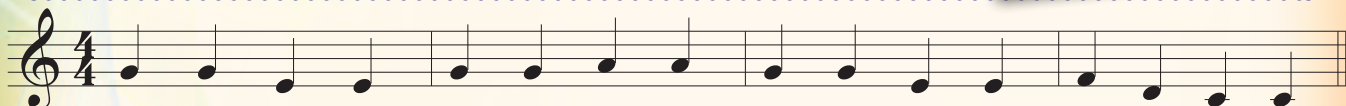

Unitatea 2 – Măsura de patru timpi. Nota întregă

Observăm

- Cântați melodia următoare pe cuvinte și pe note.
- Pe care timp cade accentul în fiecare măsură?
- Atingeți banca ușor, cu degetele, pe sunetele accentuate.
- Câți timpi are fiecare măsură?
- Din câte în câte silabe cade accentul?

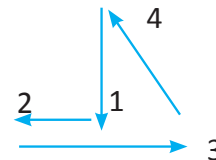

1. Pri - mă - va - ră, Pri - mă - va - ră, Vi - no iar la noi în ța - ră!
 2. Să fu - gim prin dum - bră - vioa - ră, S-a - du - năm flori din po - ia - nă!

REȚINEM

- Grupul de patru timpi între două bare de măsură, din care primul este accentuat, se numește măsură de patru timpi sau măsură de patru pătrimi. Măsura de patru timpi este reprezentată prin cifrele $\frac{4}{4}$, care sunt scrise la începutul cântecului pe primul portativ, după cheia SOL. Măsura de patru timpi se tacează cu mâna dreaptă, astfel: jos, stânga, dreapta, sus.

EXERSĂM

1. Citește următorul exercițiu ritmic tactând măsura de patru timpi. Folosește silaba *ta*.

2. a) Transcrie primul exercițiu ritmic și trasează sub fiecare notă săgețile care indică tactarea măsurii.
 b) Transcrie al doilea exercițiu ritmic și scrie sub fiecare semn durata corespunzătoare.

Observăm

- Citește ritmic notele muzicale ale cântecului *Nu lăsa pe mâine* tactând măsura de patru timpi.
- Ce notă este scrisă în ultima măsură? Care este durata acesteia?
- Cântați melodia pe note muzicale, apoi pe cuvinte.

Nu lăsa pe mâine

Muzica: Edith Wiski

Allegretto

1. Nu lă - sa pe mâi - ne, nu! Ce poți fa - ce
2. Trea - bă bu - nă da - că vrei. Să o faci la
3. Și când lu - cru-i is - pră - vit, Vei fi cel mai

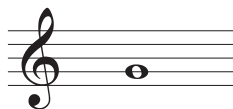

- chiar a - cu' Chiar a - cu'
tim - pul ei, Tim - pul ei!
mul - țu - mit, Mul - țu - mit!

REȚINEM

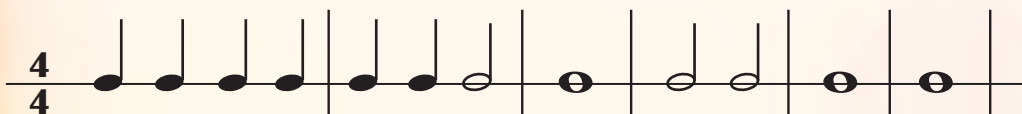

- Durata muzicală care ține patru timpi se numește notă întregă. Aceasta se notează printr-un oval gol, astfel: ○

EXERSĂM

3. Citește exercițiul ritmic următor tactând măsura de patru timpi. Folosește silaba *ta*.

4. Transcrie pe caiet exercițiul următor în măsura de patru timpi și împarte-l în măsuri, trasând bare de măsură.

5. Alege grupările de note care, împreună, au durata unei note întregi.

A

B

C

D

E

F

6. Cântați pe note și pe cuvinte cântecul următor tactând măsura de patru timpi.

- Împărțiți clasa în două grupe. După ce prima grupă va cânta prima măsură și-și va continua cântarea, va începe să cânte a doua grupă. Se numește cântare în *canon*.

Cine lucră-n tinerețe

Muzica: I. Vorobchievici

Repede

Ci - ne lu - cră-n ti - ne - re - țe

A - re-o - dih - nă-n bă - tră - ne - țe.

7. Interpretați în canon melodia *Să cântăm*, astfel:

Împărțiți clasa în două grupe, A și B. Începe să cânte prima grupă, iar după două măsuri cântate de aceasta, va începe să cânte și grupa B. Fiecare grupă va continua să cânte melodia până la sfârșit.

Să cântăm

Muzica: I. Vorobchievici

Moderato

Să cân - tăm toți în ca - non, Să ne ți - nem bi - ne-n ton.

8. Cântați pe note și pe cuvinte cântecele următoare tactând măsura de patru timpi.

Ține Baba Iarnă sfat

Muzica: Liviu Comes

Mișcat

1. Ți - ne Ba - ba Iar - nă sfat   Cu Ză - pa - dă Îm - pă - rat
2. În bâr - lo - gu-i de sub stânci   În - tră Moș Mar - tin pe brânci
3. Hai co - pii la să - ni - uș,   Că-i ză - pa - dă și ghe - țuș

Și cu Mo - șul Pro - mo - roa - că,   Fi - e - ca - re ce să fa - că.
Căci ce vi - for, ce nin - soa - re   Se por - neș - te, fră - ți - oa - re.
Și în sat e Iar - mă ma - re,   Bi - ne - mi pa - re, bi - ne - mi pa - re.

Țara noastră o iubim

Muzica: A. Petrovanu

Ța - ra __ noas - tră o iu - bim, __ Pen - tru ea vo - ioși mun - cim. __

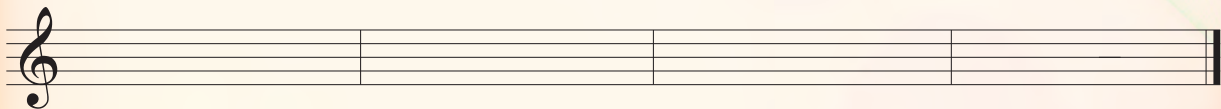
Din - tre câ - te sunt sub soa - re,   Ea e __ cea mai mân - dră floa - re.

9. Continuă melodia cântecului de mai jos după ce o scrii în caiet. Respectă măsura de patru timpi.

Orchestra veselă

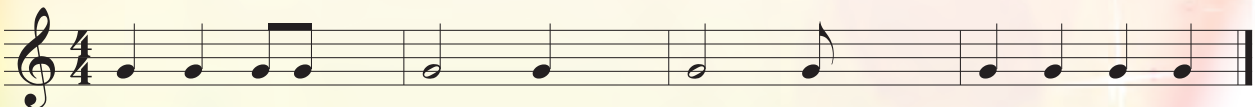

Cân - tă to - ba bum, bum, bum, bum și vi - oa - ra lirrr,

O trom pe ță ta, ta, ta, ta, con - tra - ba - sul dâr - dâr.

10. Transcrie portativul, completându-l cu duratele și pauzele potrivite.

Unitatea 2 – Genuri muzicale. Folclorul copiilor

Să ne reamintim

Folclorul cuprinde totalitatea creațiilor literar-muzicale și coregrafice ale oamenilor din popor care sunt transmise din generație în generație.

Folclorul muzical cuprinde folclorul copiilor, cântece care se referă la obiceiuri și la tradiții (colindul, cântecul cu stea, sorcova și altele).

Cântecele din folclorul copiilor se referă la animale, plante, anotimpuri, familie, școală, joc etc.

EXERSĂM

1. Cântați melodii din folclorul popular care se referă la animale și la plante.

Melc, melc

Din folclorul copiilor

Cu voioșie

Melc, melc, co-do-belc, Scoa-te coar-ne bo-u-rești

Și te du la bal - tă Și bea a - pă cal - dă

Și te du la Du - nă - re Și bea a - pă tul - bu - re

Și te su - ie pe buș-tean Și mă - nân - că le - uș - tean.

1844-1908

Nikolai Rimsky-Korsakov s-a născut pe 18 martie 1844, în Rusia. Compozitorul și dirijorul rus a dedicat o parte din compozițiile sale frumuseții naturii. *Zborul cărăbușului* este una dintre acestea.

Audiție

Nikolai Rimsky-Korsakov – *Zborul cărăbușului*

Căldărușă plină

Din folclorul copiilor

Allegretto

1. Căl - dă - ru - șă pli - nă, Hai - de în gră - di - nă,
2. Un - de am o floa - re Ce-o să cres - că ma - re
3. Da - că e stro - pi - tă Și e în - gri - ji - tă.

2. Cântați unul dintre cântecele din folclorul copiilor despre familie.

Mama

Din folclorul copiilor

Andante

1. Ci - ne vă iu - beș - te? Ci - ne vă - n - dră - geș - te? Zi de zi mun - ceș - te
2. Bas - me mi - nu - na - te Ci - ne po - ves - teș - te? Ju - că - rii fru - moa - se

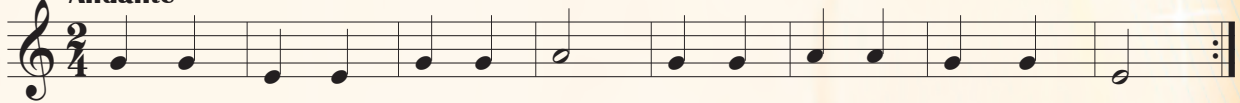

- Pen - tru a vă creș - te? Vă dați sea - ma? Es - te ma - ma, ma - ma, ma - ma!
Ci - ne dă - ru - ieș - te? Vă dați sea - ma? Es - te ma - ma, ma - ma, ma - ma!

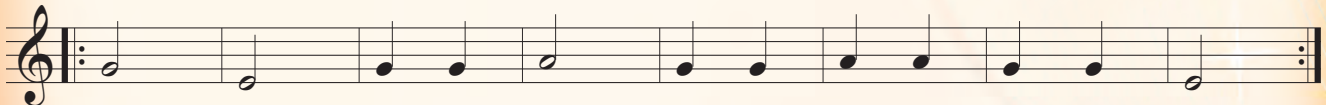
Nani, nani

Muzica: Ion Filipoiu

Andante

1. Na - ni, na - ni, pu - i - șor, Na - ni, na - ni, dormi u - șor.
2. Că ma - ma te - o le - gă - na Și din gu - ră ți - o cân - ta:

Na - ni, pu - i - șor, Na - ni, na - ni, dormi u - șor.

3. Interpretați acest cântec din folclorul copiilor care se referă la muncă.

Acul

Din folclorul copiilor

Potrivit

1. A - cul har - nic, mi - ti - tel, Tra - ge a - ța du - pă el. Și - a - ler - gând, ne spu - ne - a - șa:
2. Eu cio - ra - pii îi cârlesc Și ro - chi - țe - le ti - vesc. Cos un pe - tec sau fes - ton,
3. Ori - ce lu - cru mi - e pe plac; Eu sunt cel mai har - nic ac. A - cul har - nic, mi - ti - tel,

„Bu - nă - i me - se - ri - a mea“. Tra - la - la, la - la - la, „Bu - nă - i me - se - ri - a mea“.
Cos și nas - turi la pal - ton. Tra - la - la, la - la - la, Cos și nas - turi la pal - ton.
Tra - ge a - ța du - pă el. Tra - la - la, la - la - la, „Bu - nă - i me - se - ri - a mea!“.

Să ne amintim

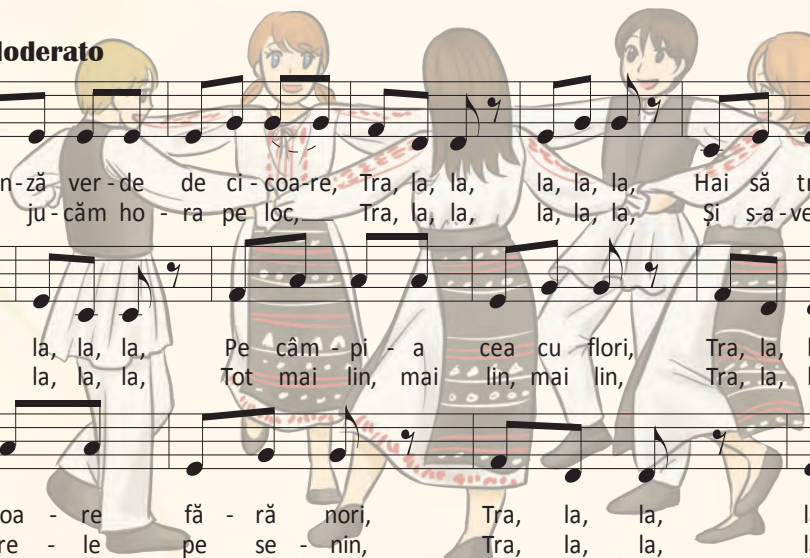
Muzica i-a făcut pe oameni, încă din cele mai vechi timpuri, să se miște ritmic. De la dansurile primitive, tribale, oamenii au evoluat spre mișcări specifice. Așa s-a ajuns astăzi la o diversitate de dansuri. Acestea sunt strâns legate de ritmul melodiei, dar și de versuri.

4. Interpretați, la alegere, unul dintre cântecele următoare.

Hora

Din folclorul copiilor

mf Moderato

1. Frun-ză ver-de de ci-coa-re, Tra, la, la, la, la, la, Hai să tra-gem ho-ra ma-re,
2. Să ju-căm ho-ra pe loc, Tra, la, la, la, la, la, Și s-a-vem me-reu no-roc,—

Tra, la, la, la, la, la, Pe câm-pi-a cea cu flori, Tra, la, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la, la, Tot mai lin, mai lin, mai lin, Tra, la, la, la, la, la,

Că e soa-re fă-ră nori, Tra, la, la, la, la, la,
Ca soa-re-le pe se-nin, Tra, la, la, la, la, la.

Joc

Melodie populară

Allegretto

1. Joc a-șa cum es-te ho-ra Nu-i în-ța-ra ni-mă-nu-ia.
2. Cât e lu-mea să tră-ias-că Ho-ra mân-dră ro-mâ-ne-a-scă.
3. De la mun-te pân-la ma-re Să în-tin-dem ho-ra ma-re.

1. 2. 3. Doi pași î-na-in-te și doi î-na-poi, Vezi a-șa se joa-că Ho-ra pe la noi.

1889-1949

Audiție

Grigoraș Dinicu – *Hora staccato*

Mândru-i jocul Hațegana (fragment)

Muzica: Gheorghe Șoima

1. Mân - dru-i jo-cul Ha - țe - ga - na, Tra, la, la, la, la, la, la,
 2. Na - in - te și pe sub mâ - nă,
 3. Când mai joci ba - de cu mi - ne,
 4. Strân - ge-mi mâ - na și mij - lo - cul,

Nu - mai să iei bi - ne sea - ma, Tra, la, la, la, la, la.
 Să tot joci o săp - tă - mâ - nă,
 Strân - ge - mă de mâ - nă bi - ne,
 Și să nu mai ste - ie jo - cul,

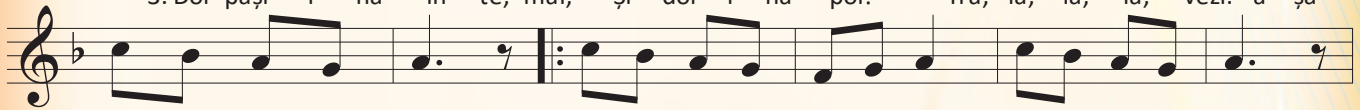
Trageți hora

Melodie populară

Vioi

1. Tra - geți ho - ra, măi, flă - căi, Frun - ză ver - de, măi! Și su - nați din zur - gă - lăi,
 2. Ho - ra noas - tră ne - o iu - bim, Frun - ză ver - de, măi! Și cu ea ne - n - ve - se - lim,
 3. Doi pași î - na - in - te, măi, Și doi î - na - poi! Tra, la, la, la, vezi: a - șa

Frun - ză ver - de, măi! Doi pași î - na - in - te, măi, Și doi î - na - poi,
 Frun - ză ver - de, măi! Doi pași î - na - in - te, măi, Și doi î - na - poi,
 Se joa - că pe la noi! Doi pași î - na - in - te, măi, Și doi î - na - poi.

Tra, la, la, la, Vezi: a - șa se joa - că pe la noi.
 Tra, la, la, la, Vezi: a - șa se joa - că pe la noi.
 Tra, la, la, la, vezi: a - șa Se joa - că pe la noi.

Tărășelul

Melodie populară

Allegro

1. Toți, la dreap - ta și la stân - ga Ve - seli să săl - tăm. Ro - mâ - neș - te, voi - ni - ceș - te
 2. Hai, ca fra - ții, mâ - nă - n mâ - nă, Ho - ra s - o - nvăr - tim. Ba - te - ții bi - ne și pă - mân - tul

ho - ra s - o ju - căm. A - șa, 'na - in - te! Câ - te u - nu', Câ - te doi
 la joc să - l tre - zim.

Și - a - poi cu to - ții î - na - poi.

Unitatea 2 – Genuri muzicale: colinde, genuri clasice, de divertisment

A. Colindele

Să ne amintim

Colindele sunt cele mai cunoscute cântece care însoțesc obiceiurile tradiționale legate de sărbătorile de iarnă (începând cu Ajunul Crăciunului și până la Bobotează și Sfântul Ion) sau de cele pascale.

EXERSĂM

1. Cântați următoarele colinde.

Florile dalbe (după auz)

Melodie populară culeasă de Timotei Popovici

1. la scu - lați voi mun - ci - tori, Flo - ri - le dal - be,
2. Că vă vin co - lin - dă - tori, Flo - ri - le dal - be,
3. Vă u - răm s-a - veți de toa - te, Flo - ri - le dal - be,

la scu - lați voi mun - ci - tori, Flo ri - le dal - be.
Noap - tea, pe la cân - tă - tori, Flo ri - le dal - be.
Via - ță lun - gă, să - nă - ta - te, Flo ri - le dal - be.

Plugușorul (după auz)

Melodie populară

1. Mâi-ne a - nul se 'no - ieș - te, Plu - gu - șo - rul se por - neș - te.
2. Câ - te frun - ze în frun - zar, A - tăți bani în bu - zu - nar;

Plu - gu - șo - rul cu doi boi, Mâ - nați, măi, hăi, hăi, hăi.
Câ - tă tres - ti-e pe ca - să, A - tăți bani fie pe ma - să.

Măine anul se-nnoiește (după auz)

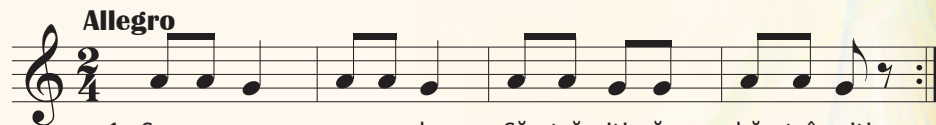
Melodie populară

1. Măi - ne a - nul se - n - no - ieș - te, Plu - gu - șo - rul se por - neș - te.
 2. Plu - gu - șor cu pa - tru boi, Plu - gu - șor mâ - nat de noi.
 3. Și în - ce - pe a brăz - da, Pe la ca - se a u - ra.
 4. Iar - na-i grea, o - mă - tul ma - re, Sem - ne bu - ne a - nul a - re.
 5. Sem - ne bu - ne de bel - șug, Pen - tru braz - da de sub plug.

Sorcova (după auz)

Melodie populară

1. Sor - co - va, ve - se - la, Să tră - iți, să - m - bă - tră - niți.
 2. Ca un măr, ca un păr, Ca un fir de tran - da - fir.

- Fiți tari ca pia - tra, lu - te ca să - gea - ta.
 Fiți tari ca fie - rul, lu - te ca o - țe - lul.

2. Transcrie numai enunțurile adevărate.

- Versurile unor colinde povestesc despre Nașterea Domnului.
- Unele cântece tradiționale de Anul Nou conțin urări de belșug și sănătate adresate celor care sunt colindați.
- Colindele se cântă în orice moment al sărbătorilor de iarnă.
- Colindele fac parte din tradițiile poporului român.

3. Stabilește oral corespondența între colind și momentul potrivit.

Plugușorul

Sorcova

Florile dalbe

Steaua sus răsare

Ajunul Crăciunului

Crăciunul

Ajunul Anului Nou

Anul Nou

B. Genurile clasice. Dansuri de societate

REȚINEM

Muzica clasică

Din muzica clasică fac parte acele compoziții care redau anumite stări și sentimente pornite de la realitatea oferită de natură sau de viața oamenilor. De obicei, muzica clasică este instrumentală.

Un exemplu în acest sens este simfonia.

Audiție – *Simfonia a V-a, partea I*, de Ludwig van Beethoven

Unele compoziții clasice au fost create pentru spectacole de operă (de exemplu, corul robilor evrei din opera *Nabucco*) sau pentru balet.

Vizionare – *Lacul lebedelor*, de Piotr Ilici Ceaikovski

Dansuri de societate

În anumite cercuri sociale, petrecerea timpului liber presupunea cunoașterea unor dansuri.

Ludwig van Beethoven
(1770-1827)

Menuetul este un vechi dans francez, cu mișcări în trei timpi. Acesta se dansează pe melodii special compuse.

Audiție – *Menuet*, de Johann Sebastian Bach

1685-1750

Samba este un dans ritmic brazilian.

Audiție – *Samba florilor*

Johann Sebastian Bach, compozitor german, este considerat unul dintre cei mai mari compozitori ai lumii.

C. Muzica de divertisment. Dansurile moderne

REȚINEM

Odată cu evoluția societății, a apărut și **muzica de divertisment**. Formele acesteia s-au îmbogățit treptat.

După *serenadă* (interpretată de poeți-cântăreți care călătoreau din loc în loc, numiți trubaduri) s-a făcut trecerea spre jazz (specific, la începuturile sale, interpreților de culoare) și muzica ușoară.

- Audiții** – *Mica serenadă*, de W.A. Mozart
– *What a Wonderful World*, Louis Armstrong
– *O lume minunată*, Mihai Constantinescu

Concomitent cu muzica, au apărut și dansurile specifice. Dintre dansurile moderne, le amintim pe cele de mai jos:

rock and roll

breakdance

disco

hip-hop

- Vizionări** – *Heartbreak Hotel*, Elvis Presley
– breakdance
– *Black or White*, Michael Jackson
– dans hip-hop, Edward Tanner

Recapitulare

1. Transcrie pe caiet cântecul *Ceasul*, apoi completează notele muzicale care lipsesc, pentru a termina melodia.

Ceasul

Tic tac tic tac cea - sul ma - re Tic tac tic tac ba - te ta - re.

2. Transcrie pe caiet cântecul *Toamna* și completează al doilea portativ pentru a obține o melodie.

Toamna

Toam-na e bo - ga - tă, De frue te-ñ căr - ca - tă.

Toam - nă a - u - ri - e, Dul - ce-i a ta vi - e.

3. Transcrie pe caiet și completează cântecul cu aceleași note muzicale, dar în linie melodică descendentă.

Veverița

Ve - ve - ri - ț a în lă - bu - ț e

A - re do - uă a - lu - ni - ț e.

4. Compune un cântec pe versurile de mai jos, folosind măsura de doi timpi, notele și duratele muzicale învățate. Dă-i un titlu potrivit.

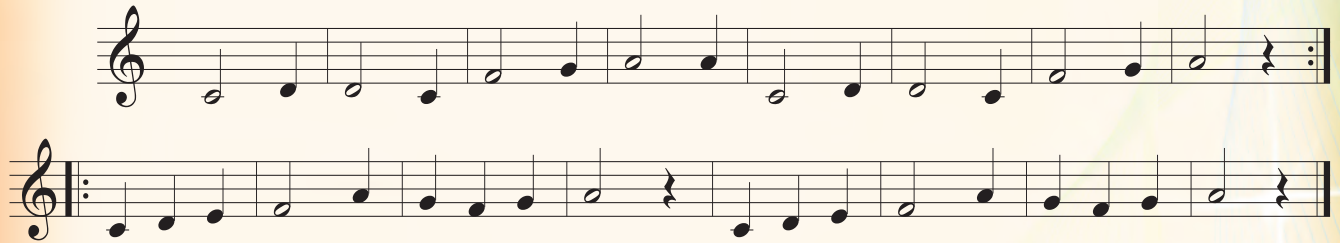
Zboa - ră - mân - dre pă - să - re - le,
Să zbu - răm și noi cu e - le.

5. Transcrie portativele și scrie măsura potrivită.

Greierașii

Merge barca

P
O
R
T
O
F
O
L
I
U

6. Caută informații suplimentare despre un dans modern și prezintă-le colegilor, însoțite de imagini potrivite.

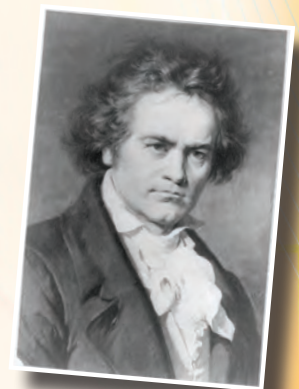
7. Documentează-te despre unul dintre compozitorii ilustrați mai jos și realizează o fișă de prezentare a acestuia.

Johann Sebastian Bach

Wolfgang Amadeus Mozart

Ludwig van Beethoven

Grigoraș Dinicu

George Enescu

Evaluare

1. Transcrie și completează spațiile punctate pe caiet.
  - a) Sunetele muzicale sunt reprezentate în scris prin ... .
  - b) Notele muzicale se scriu pe ... .
  - c) La începutul portativului se scrie ... .

2. Scrie pe caiet semnul grafic pentru fiecare durată.
  - a) pătrimea;
  - b) doimea;
  - c) optimea.

4. Transcrie pe caiet și pune bara de măsură acolo unde lipsește.

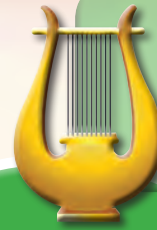

5. Scrie o strofă dintr-un colind preferat.
6. Interpretează un cântec din folclorul copiilor.
7. Alege o melodie și prezintă în fața colegilor un dans potrivit.

FB 19 răspunsuri corecte	B 13-18 răspunsuri corecte	S 8-12 răspunsuri corecte
--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Unitatea 3

Timbrul. Dinamica

Vei afla
despre:

- ⇒ Sunete din mediul înconjurător
- ⇒ Sunete vocale
- ⇒ Sunete instrumentale
- ⇒ Nuanțe

Vei reuși:

🎵 să
identifici sunete
plăcute
și zgomote

🎵 să
recunoști
diferite
voci

🎵 să recunoști
sunete produse
de diferite
instrumente

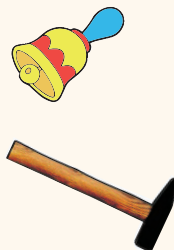
🎵 să
interpretezi
cântecele mai
tare sau mai
încet

Unitatea 3 – Timbrul. Dinamica

Timbrul. Sunete din mediul înconjurător, sunete vocale, sunete instrumentale

- Observă imaginile și imită sunetele pe care le produc elementele ilustrate.
- Care dintre ele sunt plăcute? Care nu ne plac?

- Cântați, după auz, melodia *Cum vorbesc animalele*, astfel:

a) doamna învățătoare

c) o fată

e) la un instrument muzical

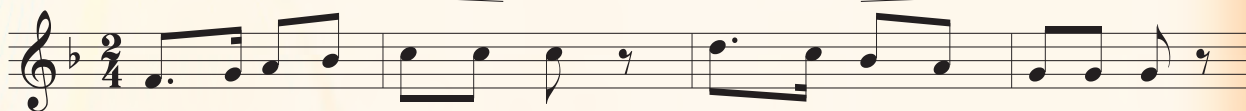
b) un băiat

d) toată clasa

Cum vorbesc animalele (după auz)

Muzica: Al. Voevidca

Vivo

1. Mâ - ța zi - ce: miau, miau, miau!
 2. Oa - ia zi - ce: be - he - he!
 3. Gâs - ca zi - ce: ga - ga - ga!

Un - de-i lap - te - le să-l iau!
 Cum ați tuns voi lâ - na mea!
 Pân - la râu cum aș zbu - ra!

Gri - vei zi - ce: ham, ham, ham!
 Ra - ța zi - ce: mac, mac, mac!
 Pu - ii zic: piu - pii - piu - pii!

Cum aș roa - de-un os, dar n-am!
 Bi - ne e să-n - noți pe lac!
 Nu ne chi - nu - iți, co - pii!

Să ne amintim!

Tot ce se aude în jurul nostru poartă numele de *sunete*. Unele dintre ele, plăcute auzului, sunt produse de animale. Alte sunete plăcute sunt produse de instrumente muzicale sau de vocea umană cultivată și se numesc *sunete muzicale*. Sunetele neplăcute auzului se numesc *zgomote*.

- Fiecare voce sau instrument are o sonoritate proprie, numită *timbru*, prin care se deosebește de celelalte.

După timbru, vocile se diferențiază în *voci de adult* (femei, bărbați) și *voci de copii*. Instrumentele au și ele timbru diferit.

Un interpret poate cânta singur cu vocea sau la un instrument (solo) sau împreună cu alți interpreți (duet, trio, cor – pentru voci – sau orchestră – pentru instrumente).

Corul poate interpreta o melodie singur sau împreună cu un solist.

EXERSĂM

1. Cântați melodia *Drag mi-e jocul românesc*, astfel:

- prima strofă fetele, a doua băieții, a treia toată clasa.
- Remarcați diferența de timbru dintre fete și băieți.
- Dacă aveți un instrument muzical și știți să-l folosiți, redați melodia cu el.

Drag mi-e jocul românesc

Din folclorul copiilor

Cu haz

1. Drag mi-e jo - cul ro - mâ - nesc, Dar nu știu cum să-l por - nesc. Hei! Tra, la,
 2. Bi - ne de nu l-oi por - ni, Eu ru - și - ne oi pă - ți. Hei! Tra, la,
 3. Nu te ui - ta la co - joc, Ci te ui - tă cum mai joc! Hei! Tra, la,

la, la, la, La, la, la, la, la, la, la, la, la.
 la, la, la, La, la, la, la, la, la, la, la, la.
 la, la, la, La, la, la, la, la, la, la, la, la.

2. Cântați melodia următoare, imitând sunetul instrumentelor.

Glasul instrumentelor

Andante

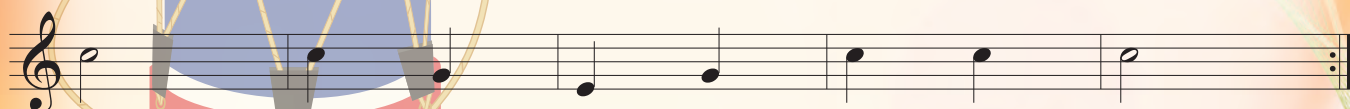
Muzica: Alexandru Hrisanide

1. Flu - ie - ra - șul cân - ta - șa: lir, lir, lir, lir, lir, lir, lar trom -
 2. Con - tra ba - sul cân - ta - șa: vum, vum, vum, vum, vum, vum. To - ba

pe - ta cân - ta - șa: ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta. Re - pe - tăm, toți în
 ma - re su - n - a - șa: bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum.

cor, Gla - sul in - stru - men - te - lor.

JOC

Un elev legat la ochi trebuie să ghicească vocea unui copil (coleg) care cântă o melodie.

- Se poate proceda la fel ghicind un instrument folosit de voi.

3. Scrie pe caiet definițiile cuvintelor care apar în rebus.

S	U	N	E	T	E					
	M	U	Z	I	C	A	L	E		
	Z	G	O	M	O	T	E			
	B	Ă	R	B	A	T				
I	N	S	T	R	U	M	E	N	T	
M	E	D	I	U						

4. Alcătuieste enunțuri despre imaginile de mai jos, referindu-te la:

- sunete plăcute;
- sunete din mediul înconjurător;
- sunete muzicale instrumentale.
- sunete neplăcute (zgomote);
- sunete muzicale vocale;

5. Caută informații despre efectele pe care le pot avea zgomotele asupra viețuitoarelor, în general, și a omului, în special. Prezintă-le colegilor aceste informații și decideți împreună cum vă puteți proteja în clasă de zgomote.

6. Realizează, pe caiet, un tabel asemănător celui dat. Desenează fiecare instrument la care se face referire în versurile de mai jos, în rubrica potrivită. Completează tabelul și cu alte instrumente muzicale (denumire sau desen).

O vioară mică de-aș avea,
 O vioară mică mi-ar plăcea,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.
 Dili, dili, dum, dum, dum, dum, dum,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.

O tobiță mică de-aș avea,
 O tobiță mică mi-ar plăcea,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.
 Bum, bum, bum, bum, bum, bum bum, bum, bum,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.

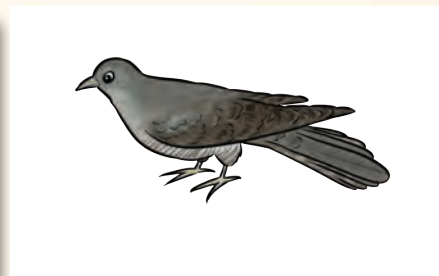

O trompetă mică de-aș avea,
 O trompetă mică mi-ar plăcea,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.
 Ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta,
 Toată ziua aș cânta
 Multe cântece cu ea.

Instrumente de percuție	Instrumente cu coarde	Instrumente de suflat

7. Interpretează câte un cântecel cunoscut pentru fiecare animal prezentat în imaginile de mai jos.

8. Caută și citește *Legenda privighetorii*. Realizează un desen potrivit și expune-l în clasă.

Unitatea 3 Dinamica – nuanțe

Să ne amintim

Cântecele se deosebesc între ele prin *tăria* cu care sunt interpretate. Această tărie poartă numele de *intensitate* sau *nuanță*.

Nuanțele se indică la începutul cântecului cu anumite cuvinte sau cu inițialele lor, numite *termeni de nuanță*.

Acestea sunt: încet (cu voce slabă) → *p*

tare (cu putere) → *f*

potrivit de tare → *mf*

ȘTIAȚI CĂ...?

În muzică sunt folosite anumite cuvinte de origine italiană care indică intensitatea (tăria) cu care vor fi interpretate cântecele. Acestea sunt:

Piano *p* → încet

Forte *f* → tare, puternic

Mezzo-forte *mf* → nu prea tare

Fortissimo *ff* → foarte tare

Mezzo-piano *mp* → nu prea încet

Pianissimo *pp* → foarte încet

EXERSĂM

1. Interpretați cântecele următoare, respectând indicațiile.

Toba

1. To - ba ma - re su - nă ta - re; Bum, bum, bum, bum, bum, bum,
2. Mer-gem toți, ca la pa - ra - dă, Bum, bum, bum, bum, bum, bum,

Al - tă me - se - ri - e n-a - re, Bum, bum, bum, bum, bum, bum.
Toa - tă lu - mea să ne va - dă, Bum, bum, bum, bum, bum, bum.

Cântec de leagăn

Muzica: Corneliu Mereș

p

1. Hai-da, na - ni, pu - iul ma - mii, Hai-da, na - ni, pu - iul ma - mii,

Că ma - ma te-o le - gă - na — Și din gu - ră ți-o cân - ta. —

Moara

Muzica: Corneliu Mereș

Potrivit

mf

1. Moa-ra ma-ci - nă fă - i - nă, Și mo - ra - rul toar-nă-n coș. Mo - ră - ri - ța cân-tă - reș - te
2. Moa-ra ma-ci - nă fă - i - nă, La bru-tar o duc a - poi. lar bru-ta - rul fa - ce pâi - ne

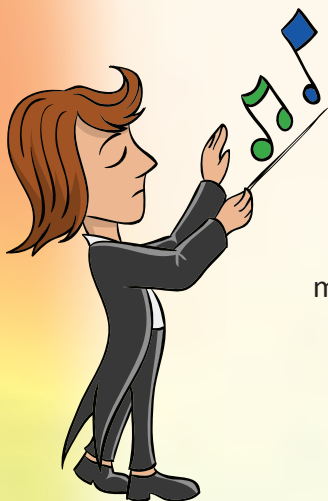
Și dă boa - be la co - coș. Ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca ti.
Mi - nu - na - tă pen - tru noi. Ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca ti.

Crescător

Ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, Hai la moa - ră, hai, co - pii!
Ta - ca, ta - ca, ta - ca, ta - ca, Pof - tă bu - nă, dragi co - pii!

2. Stabilește oral corespondența între indicațiile de interpretare și cântecele sugerate.

p

Trageți hora

mf

Nani, nani

f

Ține Baba Iarnă sfat

3. Unele melodii au indicații de interpretare care diferă de la un rând melodic la altul.

- De ce crezi că a procedat așa compozitorul?

4. • Cântați melodiile *Răzuștele mele* și *Lui, lui*, astfel:

- a) tare;
- b) încet;
- c) potrivit de tare.

• Care dintre aceste nuanțe este cea mai potrivită pentru fiecare cântec?

Răzuștele mele

Muzica: N. Gany

Moderato

mf

1. Ră - zuș - te - le me - le, Pe a - pă s-au dus, Ră - zuș - te - le me - le,
 2. Ră - zuș - te - le me - le, Î - noa - tă în iaz, Ră - zuș - te - le me - le,
 3. Du - p'a - tă - ta joa - că, Foa - mea a ve - nit, Du - p'a - tă - ta joa - că,
 4. Au mân - cat mult peș - te Și s-au să - tu - rat, Au mân - cat mult peș - te
 5. Mer - gând că - tre ca - să, E - le mă - că - iesc, Mer - gând că - tre ca - să,

Pe a - pă s-au dus, Stau cu ca - pu'n a - pă Și co - di - ța-n sus,
 Î - noa - tă în iaz, Dau din a - ri - pioa - re Și fac ma - re haz,
 Foa - mea a ve - nit, Și por - nesc gră - bi - te, Drept la pes - cu - it,
 Și s-au să - tu - rat, U - na du - pă al - ta, Spre ca - s-au ple - cat,
 E - le mă - că - iesc, Stau a - poi la um - bră Și se o - dih - nesc,

Stau cu ca - pu'n a - pă Și co - di - ța-n sus.
 Dau din a - ri - pioa - re Și fac ma - re haz.
 Și por - nesc gră - bi - te, Drept la pes - cu - it.
 U - na du - pă al - ta, Spre ca - s-au ple - cat.
 Stau a - poi la um - bră Și se o - dih - nesc.

Puișorul

*
* *

Pu - i - șo - ru-i mi - ti - tel, Cloș - ca șa - de lân - gă el Și-l în - va - ță

și-i tot spu - ne Gră - un - cioa - re să a - du - ne.

5. Transcrie cântecul de mai jos și notează, la începutul primului portativ, indicația de tărie pe care o consideri potrivită.

- Argumentează alegerea făcută.

Armata noastră

Muzica: Constantin Zamfir

Mișcare de marș

1. Pri - viți, co - pii, trom - pe - ta su - nă, Os - ta - șii - n rân - duri se a - du - nă
2. Pe cei ce vor să ne ro - beas - că Și li - ber - ta - tea s-o ră - peas - că,

Și tre - ce - n su - net de fan - fa - ră Ar - ma - ta noas - tră po - pu - la - ră.
Ar - ma - ta noas - tră lup - tă - toa - re Îi va zdro - bi, bi - ru - i - toa - re.

6. Scrie pe caiet, pe o coloană, denumirea fiecărui eveniment, iar în dreapta notează indicațiile de interpretare adecvate.

Recapitulare

1. Transcrie enunțurile pe caiet și completează-le.
  - a) Sonoritatea proprie a fiecărui sunet se numește ... .
  - b) Sunetele din jurul nostru pot fi ... sau ... .
  - c) Sunetele plăcute pot fi produse de ..., ... sau ... .
2. Grupează, într-un tabel, sunetele sugerate de imaginile de mai jos.

Sunete			
Natură	Oameni	Instrumente	Zgomote
...	...	...	...

3. Transcrie versurile cântecului *Melodie* și scrie în dreptul lor cum trebuie să se cânte.

Hai, copii, cântați în cor,
Ascultați de dirijor.
Să dau tonul de cântare,
Dar să nu strigați prea tare.
Vai de mine! Ce-ați făcut?
Mult prea tare-ați început!

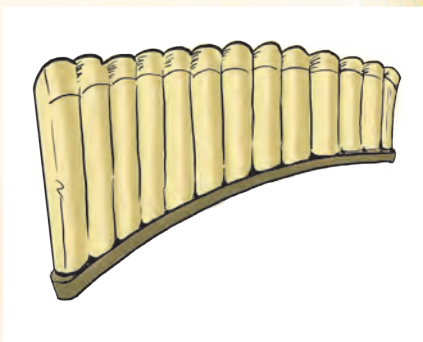
4. Desenează pe caiet trei instrumente muzicale.

5. Numește trei animale care produc sunete:

- subțiri;
- medii;
- groase.

6. Dintre instrumentele și jucăriile muzicale de mai jos, alege-le pe cele cu care poți produce și sunete:

- subțiri;
- medii;
- groase.

7. Alegeți-vă câte un instrument pe care îl puteți imita și interpretați o melodie cântând fiecare ca instrumentul respectiv.

8. Audiază una dintre compozițiile menționate mai jos și notează, în ordine, indicațiile de tărie pe care le identifiți.

***Bolero*, Maurice Ravel**

***Primăvara (Anotimpurile)*, Antonio Vivaldi**

***Radetzky-Marsch*, Johann Strauss**

***Lacul lebedelor*, Piotr Ilici Ceaikovski**

***Dansul săbiilor*, Aram Hacıaturian**

***Primăvara apalașă*, Aaron Copland**

***Hungarian Dance*, Johannes Brahms**

***Al doilea vals*, Dmitri Șostakovici**

Evaluare

1. Scrie pe caiet, sub formă de propoziții, care este corespondența dintre coloane.

- sunete muzicale instrumentale
- zgomote
- sunete muzicale vocale

- oameni
- instrumente
- obiecte

2. Alege varianta corectă pentru fiecare enunț.

a) Timbrul muzical se referă la ... sunetelor muzicale.

- A. înălțimea
- B. durata
- C. sonoritatea

b) Tăria cu care se cântă un cântec este definită de:

- A. nuanțe
- B. timbru
- C. durată

c) Vocile de copii pot fi, de obicei:

- A. groase
- B. subțiri
- C. medii

3. Dintre imaginile de mai jos, alege-le numai pe cele care reprezintă elemente care produc sunete plăcute.

FB 9 răspunsuri corecte	B 6-8 răspunsuri corecte	S 3-5 răspunsuri corecte
-----------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Repertoriu de cântece

Fata de păstor și cucul (după auz)

Muzica: Teodor Teodorescu

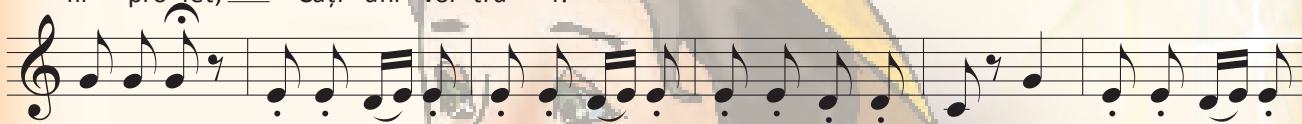
Sprinten

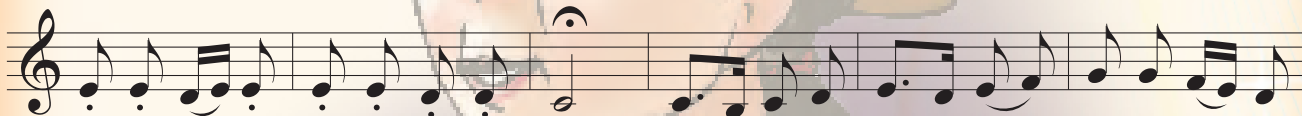
1. Fa-ta de pă-s-tor, o-da-tă, o-i-le — păș-tea, Hei! lar-bă gra-să,
2. Fa-ta, stând pe iar-bă, că-tre cuc, râ-zând, gră-i: Hei! Cu-cu-lesă-mi

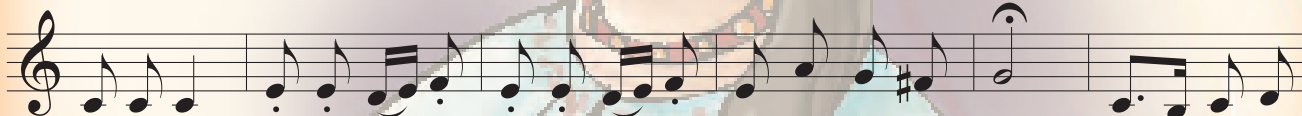
flori-fru-moa-se Cu drag cu-le-gea. Cu-cul, sus pe-o ră-mu-rea, foar-te fru-mos
fii pro-fet; — Câți ani voi tră-i?

glă-su-ia: Cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu, tot cân-ta, Hei! cu-cu, cu-cu,

cu-cu, cu-cu, cu-cu, tot cân-ta. Fa-ta su-ta 'nu-mă-rat, cu-cu n-a mai

în-ce-tat: cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu-a tot cân-tat. Fa-ta mâ-ni-

in-du-se — bă-țul și-a lu-at Și por-ni în fu-ga ma-re ca să-l a-fle-n sat.

Cu-cu-a-tunci s-a spe-ri-at și-n pă-du-re a zbu-rat. Cu-cu, cu-cu,

Fluturaș, fluturaș

Din folclorul copiilor

Andante

Flu - tu - raș, flu - tu - raș, Zboa - ră sus de pe bu - taș Și vi - no la mi - ne,
Să mă joc cu ti - ne, Și vi - no la mi - ne, Că n-am mă - ră - ci - ne.

Alunelul

Melodie populară

Cu veselie

A - lu - ne - lu', a - lu - ne - lu', hai la joc, Să ne fi - e, să ne fi - e cu no - roc.
A - lu - ne - lu', a - lu - ne - lu', sus săl - tați Și la stân - ga și la dreap - ta, hai - deți, frați.

Ci - ne - n ho - ră o să joa - ce Ma - re, ma - re se va fa - ce.
Ci - ne n - o ju - ca și el Să ră - mâ - nă mi - ti - tel.

Plugușorul

Melodie populară

1. Mâi - ne A - nul se 'no - ieș - te Plu - gu - șo - rul se por - neș - te.
2. Câ - te frun - ze în frun - zar, A - tâți bani în bu - zu - nar;

Plu - gu - șo - rul cu doi boi, Mâ - nați, măi, hăi, hăi, hăi, hăi.
Câ - tă tres - tie pe ca - să, A - tâți bani fie pe ma - să.

Mâine anul se-nnoiște

Versurile: N. Stroe și Aurel Felea

Melodie populară

1. Mâi - ne a - nul se-n - no - ieș - te, Plu - gu - șo - rul se por - neș - te.
2. Plu - gu - șor cu pa - tru boi, Plu - gu - șor mâ - nat de noi.
3. Și în - ce - pe a brăz - da, Pe la ca - se a u - ra.
4. Iar - na-i grea, o - mă - tul mă - re, Sem - ne bu - ne a - nul a - re.
5. Sem - ne bu - ne de bel - șug, Pen - tru braz - da de sub plug.

Bună dimineața, la Moș Ajun!

Muzica: D.G. Kiriac

Bu-nă di-mi - nea - ța la Moș A - jun! Ne dați ori nu ne dați? Ne dați ori nu ne

dați? Ne dați? Ne dați? Am ve-nit și noi o da-tă, La un an cu să-nă-ta-te, Dom-nul sfânt să

ne a - ju - te La co - vrigi și la nuci mul - te. Bu - nă di - mi - nea - ța la Moș A - jun!

O, brad frumos

Melodie germană

1. O, brad fru-mos, o, brad fru-mos, Cu ce - ti - na tot ver - de, Tu
2. O, brad fru-mos, o, brad fru-mos, Cu frun - za ne - schim - ba - tă, Mă

ești co - pa - cul cre - din - cios, Ce frun - ză nu și - o pier - de. O, brad fru - mos, o,
mân - gâi tu, mă faci du - ios Și mă - n - tă - rești în - da - tă. O, brad fru - mos, o,

brad fru - mos, Cu ce - ti - na tot ver - de.
brad fru - mos, Cu frun - za ne - schim - ba - tă.

Cuprins

Imnul de stat al României	3
--	----------

Unitatea 1 – Cântarea vocală

Cum cântăm. Cântarea vocală în colectiv.....	6
Cântarea vocală în grupuri mici. Cântarea vocală individuală	10
Recapitulare	14
Evaluare.....	16

Unitatea 2 – Elemente de limbaj muzical

Portativul, cheia SOL, gama DO, octava mică	18
Ritmul – măsura de doi timpi, pătrimea, optimea, doimea	22
Pauza de un timp. Pauza de o jumătate de timp	26
Măsura de trei timpi.....	30
Măsura de patru timpi. Nota întregă.....	34
Genuri muzicale. Folclorul copiilor	38
Genuri muzicale: colinde, genuri clasice, de divertisment	42
Recapitulare	46
Evaluare.....	48

Unitatea 3 – Timbrul. Dinamica

Timbrul. Sunete din mediul înconjurător, sunete vocale, sunete instrumentale	50
Dinamica. Nuanțe.....	54
Recapitulare	58
Evaluare.....	60
Repertoriu de cântece	61